Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.

RAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראָשען

הײַנט 8 זײַטען.

פֿרײַער פֿאָלקסבלאַט

אומפּאַרטייאישע פּאָליטיש-געזעלשאַפטליכע טאָג-צייטונג

Nr. 200/1495	Łódź, Niedziela 26 sierpnia 1928 r.	זעקסטער יאהרגאנג	לאדז, זונטאג, י' אלול תרפ"ח	Nr. 200/1495

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאדז, פּיעטריקאװער 21, טעל. 24=71

הוי מה היה לנו כי נפלה נזר ראשנו!

אחרי מחלה כבדה וממושכה נלקח מאתנו פאר ראשינו וכתר בתינו ביום שבת קודש בעלי אהובי היקרי זקננו גיסנו ודודני חסיד ירא שמים ובעל מדות טובות

נ"ע יששכר בנימין אוירבאך

בן הרב ר' חיים זצללה"ה רב מפשיטש ונכד הרב ר' שלמה אוירבאך זצלה"ה רב מלינטשיץ

(סוחר בעיר לאדז)

בשנת הששים והחמשה לימי חייו

הלוי' תהיה היום יום א' י' לחודש אלול בשעה 12 בצהרים מבית האבל פּאָמאָרסקאַ נומער 4

משפחתו המתאבלת.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען שבת קודש געשטאָרבען אין עלטער פון 75 יאָהר אונזער הייסגעליבטע מוטער, גראָסמוטער, אורגראָסמוטער, שוויגער-מוטער, שװעסטער, שװעגערין און טאַנטע

נ"ע אסתר יוכבד אשת ר' שמעון ז"ל האראַנטשיק

די לויה קומט פאָר הײַנט זונטאג, דעם 26 אויגוסט 1928 12,30 אַ זייגער בייטאָג, פון פּאָזנאַנסקי'ס שפּיטאָל טאַרגאָװאַ 1, װעגען װאָס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאַמיליע.

די לייטונג פון דער לעהר-אַנשטאַלט

„דרכי נעם“

לאָדז, קילינסקי 50, טעל. 26=35

מאַכט בעקאַנט, אַז ס'זענען נאָך פערבליבען עטליכע פרייע פּלעצער אין די מחלקות ד' ה' ו' ז' און מתיבתא.

שילער װערען אָנגענומען אין דער קאַנצעלאַריע יעדען טאָג פון 9 ביז 2 מיטאָג און פון 4 ביז 7 נאָכמיטאָג.

די למודים הויבען זיך אָן י"ג אלול הבע"ל (2 ווזשעשיען 1928).

די לייטונג.

אויבערשלעזישע

-- און --

דאמבראווער קוהלען

אויבערשלעזישער קאקס

ערשטקלאַסיגע קוואַליטעט פון דער מאַרקע „GOTTHARD“

עמפפעהלט װאַגאָנװײַזע און פון לאַגער

„ELIBOR“

Sp. Akc. Handl.-Przemysł. Ł. J. BORKOWSKI

oddział w ŁODZI

ul. Kilińskiego 70. — Telefon № 173

בעקאַנטמאַכונג.

איך מאַך בעקאַנט די געעהרטע קונדשאַפט, דאָס איך בין

צוריקגעקומען פון אויסלאנד

וואו איך האָב מיך פערזעהען מיט די נייעססע

הערבסט- און ווינטער-מאדעלען

פאַר מיין שוין גוט-רענאמירטען הערען-שניידער-אַטעליער

די פּראַצאַוװניע איז שוין טעטיג.

מיט אַכטונג

H. MILNER, Łódź

38 Piotrkowska 38,

Tel. 19-95.

בעמ.: כ'בעזיץ שוין אויף לאַגער די נייעסטע אינלענדישע און אויסל. סחורות.

Dr. RABINOWICZ

האַלז, נאָז און אויערען-קראַנקהייטען

3 ZIELONA 3

צוריקגעקעהרט.

אַ מאַשינער

צו קירזשנער-ארבייט

ווי אויך אַ לערן-יונגעל באַלד געצאָהלט

ווערט פון זאפארט געזוכט

אַלט-שטאָט 13, פראָנט 1-טער שטאָק.

שבועה דאורייתא!

מאנטאג 10 אַ זייגער אינדערפריה וועט אין דער אַ. טשטעטישער שוהל שווערען

ה' שמואל קוטשער פון זאוויישא 26

וועגען סכסוך איבער דעם געצאָהלטען וועקסעל אויף 72 זל., וואָס ער לייקענט אָפּ.

355 אהרן זילבערבערג בזשעזשינער 62

DR. med. DONCHIN מאניושקי 1 MONIUSZKI 1, טעלעפאָן 9-97.

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגענקראַנקהייטע

צוריקגעקעהרט קיין פוילען.

נעמט אָן טעגליך פון 10—1 מיטאָג און פון 4—7 נ.מ.

זונטאָג פון 10 ביז 1 בייטאָג.

קעלאָג'ס ערקלערונג

וועגען דער בעדייטונג פון אנטי-מלחמה-אפמאך.

פאריז, 25 (אטע). „מאטען" פערעפענטליכט א געשפרעך מיט קעלאָג'ען, אין וועלכען קעלאָג האָט ערקלערט, אז דער ציל פון אָפמאך איז שווערער צו מאַכען, אז עס זאָל אויסברעכען א קריג. אזעלכע האָפנונגען מעגען מיר זיך שטעלען און קיינער האָט נישט קיין רעכט צו זאָגען, אז דאָס איז נישט מעגליך דורכצופיהרען.

איך בין איבערצייגט, האָט קעלאָג ווייטער געזאָגט, אז דאָס אונטערשרייבען דעם אָפמאך וועט פעראייניגען און פערשטארקען אלע מאָראלישע כוחות פון דער וועלט, וואָס קעמפען געגען דער מלחמה.

אויף דער פראגע פארוואָס נישט אלע מלוכות זענען צוגעצויגען געוואָרען אונטערצושרייבען דעם אָפמאך, האָט קעלאָג געענפערט: עס וואָלט געווען אונבעקוועם צו אונטערהאנדלען גלייכצייטיג מיט 52 מלוכות. עס איז לייכטער געווען פריהער זיך צו פערשטענדיגען מיט די מלוכות ביי וועלכע עס האָט געהערשט איינשטימיגקייט און ערשט שפעטער איינצולאדען די איבעריגע מלוכות.

די שמחה צוליב דעם גרויסען ווערק פון שלום-אָפמאך וואָלט געווען נישט קיין גאנצע אויב עס וואָלטען געפעהלט די אונטערשריפטען פון די אנדערע מלוכות.

דער קאנאדישער פרעמיער מאקענזי, וואָס האָט בעגלייט קעלאָג'ן האָט ערקלערט, אז ער האָט געפרעגט די קאנאדישע פערמער וועגען דעם אָפמאך האָבען זיי איהם אין פשוט'ע ווערטער געענטפערט: „דאָס איז א גרויסע זאַך, עס איז נישט פערהאן קיין וויכטיגערע זאַך, ווי דאָס ארבייטען איבערן וועלט-שלום. פאָהרט קיין פאריז און גאָט זאָל אייך העלפען.

די שטארקע שמירה איבער קעלאָג'ן.

פאריז, 25. (אטע). „טשיקאגא טריבון" בעשטעטיגט די ידיעה, אז מען האָט ספעציעל צוגעאיילט דאָס אָנקומען פון צוג מ ט קעלאָג'ן ווייל מען האָט מורא געהאט פאר קאָמוניסטישע מאַניפעסטאציעס אין יאָהר-צייט טאָג פון אויספיהרען דעם טויט-אורטייל איבער סאקא און וואנצעטי. צוליב דעם איז אויך דער גאנצער וועג פון האוור ביז פאריז אלע בריקען און סטאציעס געווען שטארק בעוואכט דורך פאָליציי און מיליטער און אויפ'ן וואָקזאל אין פאריז זענען געווען פערזאמעלט איניגע הונדערט פאָליציאנטען.

נאָך 47 מלוכות, דערונטער סאָוויעט-רוסלאַנד

וועלען איינגעלאַדענט ווערען אונטערצושרייבען דעם אָבמאַך.

לאָנדאָן, 25 (ספ.) פון וואשינגטאָן מעלדעט מען, אז 48 שעה נאָכ'ן אונטערשרייבען דעם קעלאָג-אָבמאך דורך די 15 מלוכות, וועלאָן נאָך 47 מלוכות אנדערע מלוכות אונטערצושרייבען דעם אָבמאך.

די דיפלאָמאטישע פאָרשטעהער פון די פעראייניגטע שטאטען וועלען איבערגעבען די קאָפיע פון אָבמאך די רעגירונגען ביי וועלכע זיי זענען אקרעדיטירט און גלייכצייטיג איינלאדען צוצוטרעטען צום אָבמאך.

צוליב דעם, וואָס די פעראייניגטע שטאטען האלט נישט אויף קיין דיפלאָמאטישע בעציהונגען מיט סאָוויעט-רוסלאנד, וועט די לעצטע איינגעלאדענט ווערען דורך דער פערמיטלונג פון פראנקרייך.

די קאָמוניסטען אין פאַריז גרייטען זיך צו מאַניפעסטירען

געגען קעלאָג-אפמאַך.

פאריז, 25. (אטע). די קאָמוניסטישע „הומאניטע" זאָגט אָן, אז מאָנטאָג, אין טאָג פ'ן אונטערשרייבען דעם קעלאָג-אָבמאך וועלען פאָרקומען קאָמוניסטישע מאניפעסטאציעס, בכדי צו בעטאָנען די סאָלידאריטעט מיט סאָוויעט-רוסלאנד אין איהר פראָטעסט געגען דעם אינטערנאציאָנאלען קאפיטאל.

דער צוואַנגס-זונטאָג-רוהע אין ליטע ווערט נישט געמילדערט.

קאָוונא, 25 (יט"א, טעלעגראפיש). די קלאנגען, וואָס האָבען זיך פערשפרייט אין אויסלאנד, אז די ליטווישע רעגירונג איז גרייט צו מילדערין דעם צוואנגס זונטאָג-רוהע, דורכדעם, וואָס יז וועט ערלויבען זונטאָג צו האנדלען 3 שעה — ווייזען זיך ארויס פאר נישט ריכטיג.

אין א געשפרעך מיט א פאָ שטעהער פון דער ליטווישער רעגירונג האָט ער קאטעגאָריש אָפגעלייקענט.

געשלאָסען די מזרחי-קאָנפערענץ אין דאַנציג.

דאַנציג. (י. ט. א.) אויף דער שלוס-זיצונג פון דער „מזרחי"-קאָנפערענץ, האָבען די „פועלי-מזרחי" אַריינגעטראָגען אַ פראָטעסט-רעזאָלוציע געגען רעם, וואָס „הפועל-הצעיר" ווערט ספעציעל פריוויליגירט.

עס איז בעשלאָסען געוואָרען צו גרינדען אַ „מזרחי" שול-יוגענד-אָרגאַניזאַציע און אַ פערלאַג אויף וועלכען ס'איז אַסיגנירט געוואָרען 5.000 פונט. דער פערלאַג זאָל אַרויסגעבען רעליגיעזע ספרים.

דער ביודזשעט פונ'ם שול-וועזען זעהט פאָר הכנסות, 29,800 פונט און 31.900 פונט הוצאות. דער רעפיציט זאָל געדעקט ווערען דורכ'ן ציוניסטישען עקזעקוטיוו.

ווייטער איז אַקצעפטירט געוואָרען די שטעלונג פון דער „מזרחי"-דעלעגאַציע אויף דער זיצונג פון גרויסען אַקציאָנס-קאָמיטעט בנוגע די פראַגען פון דער פערברייטערטער יורישער אַגענץ.

אויך איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו בעטייליגען אין דער „כנסת ישראל" און ס'איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע אין וועלכער ס'ווערט אויסגעדריקט ראָט בעדויערען צוליב דער רעזיגנאַציע פון ר"ר פיק פון דער א"-עקזעקוטיווע.

צום סוף איז געוועהלט געוואָרען אַ לייטונג פונ'ם וועלט-קאָנפערענץ פון „מזרחי" אין וועלכען ס'זענען אַריין: הרב בערלין, הרב טייטעלבוים (אַמעריקא) הרב פישמאַן און רניאל סירקים פון א"י.

אינ'ם הויפט ראָט, וואָס בעשטעהט פון 48 פערזאָן זענען געוועהלט געוואָרען צוו. אַנר. 12 מיטגלידער פון פוילען: רעפ. פאַרבשטיין, לעוו-עפשטיין, הר. בראָר, ר"ר פעלדמאַן, אייזענשטיין, סיראַנסקי ווילבערבערג, משה העלמאַן, פינקלער, הרב האַגער, ר"ר פערערבוש און משה רייך.

4 אַ זייגער פאַרטאָג, איז די קאָנפערענץ געשלאָסען געוואָרען.

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט מאַכען מיר בעקאנט דער לאָדזער יודישער בעפעלקערונג, אז זונטאג, דעם 2 ספעטעמבער ד. י. (י"ז אלול) קומט פאָר אין דער באַלוטער שוהל, זגערזשער 27

א גראנדיעזע סיום-פייערונג

מיט דער בעטייליגונג פון א גרויסען כאר און ארקעסטער.

מיט רעדעס וועלען אויסטרעטען פערשידענע רעדנער.

בעמערקונג: פלייען ווערען געבעטען צו קומען נייהען אין דער שוהל פון זונטאָג, דעם 26-טען אויגוסט פון 7 ביז 10 אין אָוונד.

דער קאמיטעט.

7-קל. יוד. פאָלקס-שול א. נ. פון באַראָכאָוו

ציגעל גאַס 26.

ס'ווערען נאָך אנגענומען שילער פאר דער I און II אָפטיילונג.

די שילער, וואס בעזוכען די בעראכאוו-שול זענען יוצא דעם שול-צוואַנג און ווערען בעפרייט פון בעזוכען די „פאוושעבנע" שול.

ס'ווערען אָנגענומען קינדער אין עלטער פון 6 יאהר אָן.

די איינשרייבונגען קומען פאָר אין דער שול-קאנצעלאריע טעגליך פון 9 ביז 11 אין דער פריה און פון 6 ביז 8 אין אָוונד.

ערשטער כשר'ער

פענסיאנאט אין פאדעמביצע „ELIDA"

ווילע „BELLA" טרוקענסטער אָרט אין קאסנאווער וואַלד.

5 מינוט גאנג פון טראמוויי.

זוניגע צימערן. ערשטקלאַסיגע איינריכטונג.

בעדער און פריזיער אויפ'ן אָרט. —::— ערהאָלונג אויך פאר רעקאָנוואלעסצענטען —::— אָנגעבטהמער צייט-פערטרייב.

צוגעגליכע פרייזען. רעעלע און פינקטליכע בעהאַנדלונג.

אינהאבער

אינפאָרמאציעס ווערען ערטיילט זאוואדזקא 23 ביי לובינסקי. ש. לובינסקי.

פענסיאנאט „עלבינגער"

לאַסק — WEWIÓRCZYŃ

אין וואלד—נעמט אָן געסט אויף ראש-השנה, יום-כפור און סוכות

ערשטקלאַסיגע קיך. אַ ספעציעלער מנין אויפ'ן אָרט.

אינפאָרמאציעס אין לאָדז ביי ה' עפשטיין קאמיענא 1. 259

קוראַטאריום פון די „בית-יעקב"-שולען אין לאָדז.

ארט. 7 קל. טעכטער-שולען „בית-יעקב"

צעגעלניאנא 24, טעל. 70-28
פיָרמאָוו טשא 2, טעל. 70-27

מעלדונג.

אויף די פיל אָנפראגען פון די עלטערן וועגען אריינעהמען זייערע קינדער אין אונזערע שולען מעלדען מיר: אין די קלאַסען C, B, A, ווערען נאָך אנגענומען איניגע שילערינס.

גלייכצייטיג ווערען געגרופען אַלע נייע איינגעשריבענע שילערינס פון די IV, V, VI, VII אדורשאלען ווי אויך פון V-טער גימנ. קל. צו דעם עקזאמען פון די למודי-קודש וואס קומט פאר דאנערשטאג, דעם 30-טען שערפיען, 9 פריה אין דער שולע, צעגעלניאנא 24.

עס ווערט אויך געמאָלדען, אז פרייטאג, דעם 31-טען שערפיען, 9 פריה מוזען אלע שילערינס קומען אין די קאנצעלאריעס פון די שולען צו וועלכע זיי זענען פערשריבען. כדי אויסצונעמען זייערע „שילערין-לעגיטימאציע".

גלייכצייטיג זענען מיר מודיע, אז עס האט זיך שוין אָנגעהויבען די איינשרייבונגען צו די אָווענד-קורסען פאר ערוואקסענע ווי אויך אין דער פרעבעל-שולע.

איינשרייבונגען ווערען אָנגענומען טעגליך אין די קאנצעלאריעס פון די אויבענדערמאָנטע שולען פון 10–12 פריה.

בעמערקונג: צום נייעם שול-יאָהר ווערט געעפענט אָוונד-קורסען אויך אין דער שולע צעגעלניאנא 24. מאנטאג, דעם 3-טען ווזשעשען הויבען זיך אָן די רעגולערע לימודים.

235 די לייטונג.

פראָפ. פעראיין פון בעקלייד-אינדוסטריע-אַרבייטער

אין פוילען אפטיילונג לאָדז, קאנסטאַנטינער 26.

אַכטונג דאַמען מאגאַזין-אַרבייטער מיטגלידער און נישט-מיטגלידער!

אין צוזאמענהאנג מיט'ן אַנאַנס פון מייסטער-פעריין אַלעס 1-טער מאַי 2, אז ארבייטער זאָלען זיך קומען מעלדען אין זייער פערמיטלונגס ביוראָ, מאכען מיר בעקאנט פאלגענדעס: די ארבעטער וועלכע וועלען געהן ארבייטען אָהן א בעשטעטיגונג פון פעראיין, אָדער דורך דעם פערמיטלונגס ביוראָ פון די מייסטער, וועלען דורך אונז געשטעמפעלט ווערען אלס שטרייק-ברעכער און קיין שום ענינים פאר אזעלכע ארבייטער וועט דער פעראיין נישט ערלעדיגען. ביים אָנקומען פון א פרישען ארבייטער צו דער ארבייט, דארפען די ארבייטער וועלכע ארבייטען שוין, פאָדערן א בעשטעטיגונג פון פעראיין.

דינסטאג, פינקטליך 8 אָוועגד קומט פאָר אין לאָקאל פון פעראיין א פאר-פערזאמלונג, אלע ארבייטער פון דאמען-מאגאזין-פאך, מיטגלידער און נישט-מיטגלידער דארפען אומבעדינג צו קומען. די פערוואַלטונג.

8-וגג שאַכטעל-מאַכער-מייסטער

מיטגלידער און נישט-מיטגלידער!

מאנטאג דעם 27-טען אויגוסט 1928 8 א זייגער אָוועגד קומט פאָר

א פערזאמלונג

אין צוזאמענהאנג מיט דער רעגיסטראציע, וואָס קומט פאָר אויפסניי, ווייל די פויריגע רעגיסטראציע איז געוואָרען אונגילטיג, מיר דערמאָנען אלע מיטגלידער און נישט מיטגלידער, אז דער לעצטער טערמין ענדיגט זיך דעם 31. אויגוסט 1928.

356 מיט אכטונג די פערוואַלטונג.

א שפייזע-צימער

אין גוטען צושטאנד ביליג צו פערקויפען ביים טישלער אויף שוו.-יאקוב 16 256

Dr. med. BRAUN

וואוינט יעצט 6-טען שערפיען 1 (בענעדיקטא) טעל. 40-26

ספעציאל-ארצט פאר הויט- און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע נעמט אָן פון 9–11 פריה און פון 5 ביז 8 אָוועגד.

שפּולערס (רינגס)

אויף קראפט, נייהערס (רינגס) אויף אָבערלאָק-מאשינען ווי אויך אויספערטיגערינס ווערן פון זאָפאָרט געזוכט ביי

פרידמאַן, וווסכאָדניא 51. 098

יאר. ; 2 אויגוסט 1928

„נייער פאלקסבלאט“

לאדז. 26 אויגוסט 1928

הימל־ערד און וואלדעמאראס.

וואלדעמאראסעס לעצטע תשובה אויף פוילעג'ס ענטפער־נאטע האט ארויסגערופן א שארפע קריטיק אין דער גאנצער פוילישער פרעסע, רעגירונג טרייער, ענדעקישער און סאציאליסטישער, וועלכע האבן דאסמאל געפונען א געמיינזאמע שפראך.

מ'דארף פארמאגן א סך געדולד און אויסהאלטעוודיגקייט, כדי צו קענען זיך בעהערשען נאכ'ן נאטעך־אויסטויש מיט „זיין עקסעלענץ“ ה' וואלדעמאראס! — הויבט אן זיין לייט־ארטיקעל די אפאזיציאנעלע „זשעטשפאספאליטא“ — דער ליטווישער פרעמיער האט זיך ארויסגעוויזן אלס גלענצענדער תלמיד פון דער סאוויעטישער דיפלאמאטישער שולע. בלויז די סאוויעטן קענען זיך דערלויבן צו אפערירען מיט א ויפיל ציניזם און תירוצים.

געבענדיג ווייטער א בייסיגע כאראקטעריסטיק פון דאזיגן „קליינשטעטעלדיגן דיפלאמאט“, פרעגט לסוף די צייטונג, וואס זשע איז וואלדעמאראס אויסען מיט זיין שפיל און אין וואס גייט איהם אין איצטיגען מאמענט? —

ס'איז נישט שווער צו טרעפען, אז ה' וואלדעמאראס וויל פאר יערען פרייז ארויסרופן א בעוואפענטען סכסוך אין מזרח־אייראפע. ווי בעקאנט, איז צווישען רוסלאנד און ליטע פערהאן א געהיימער מיליטערישער בונד. וואלדעמאראס איז זיכער, אז דורך זיינע פראוואקאטארישע נאטעס וועט ער ארויספיהרען פון געדולד דעם מארשאל פילסודסקי און דאס וועט דערברענגען צו א מארש אויף קאוונע. דעמאלס וועט ארויסטרעטען דער נאטירליכער פערבינדעטער און אפטרופוס איבער ליטעס סובערעניטעט — רוסלאנד און דער קאנפליקט מיט ליטע וועט פערוואנדעלט ווערען אין א פארמעלער פויליש־רוסישער מלחמה. ה' וואלדעמאראס איז זיכער, אז אין אזא פאל וועט רוסלאנד מנצח זיין.

די צייטונג האלט, אז וואלדעמאראס איז פשוט געצוואונגען צו אזא משוגענעם שריט צוליב ליטעס שווערער עקאנאמישער לאגע. פון טאג צו טאג שטייגט איהר חוב, דער האלץ־עקספארט ווערט כסדר פערקלענערט און די עקאנאמישע קאטאסטראפע דערנעהענטערט זיך אומפערמיידלעך.

וואס זשע פיהרט אוים די צייטונג, בלייבט איבער צו טון וואלדעמאראס'ן? וואס האט ער דא צו פערלירען אין פאל פון אנ'אוואנטורע?

די סאנאטארישע „גאזעטא פאראנא“ מיינט, אז די תשובה פון וואלדעמאראס'ן מאכט א סוף צו אלע השערות בנוגע דער מעגליכקייט פון פערשטענדיגען זיך מיט ליטע, כל זמן זי ווערט רעגירט דורכ'ן איצטיגען „דיקטאטאר“. פוילען קען נישט מעהר ארויסטרעטען מיט קיין שום נייע פארשלאגען, ווייל דאס וואלט דערנידעריגט איהר מלוכה־האנאר. די פראגע ליגט א'זי א־ום אינגאנצען אין די הענט פון פעלקער־בונד, אבער „ס'וואלט געווען, פערשטעהט זיך, נעוואונשען, ווען דער פ"ב זאל געבען פוילען די רעכט אליין זיך אויסצוקלויבען די מיטלען, ווי אזוי צו ברענגען אין ארדנונג איהרע פערהעלטנישען מיט'ן שכנות'דיגען פגע רע פון צפון. מ'דארף זיך אבער משער זיין, אז דער פ"ב וועט נישט זיין אזוי דעצידירט אין זיינע בעשלוסען. ניכער פאר אלין וועט דער פ"ב אליין אונטערנעהמען א דירעקטע איניציאטיוו אין ר יפויליש־ליטווישע אונטערהאנדלונגען“.

און די צייטונג האלט, אז אויב אפילו ס'זאל קומען צו א שלום, וועט עס זיין נבלויז א „שטרויענער שלום“, ווייל —

„די פרינציפיעלע ענטשיידונג פון פויליש־ליטווישען קאנפליקט ליגט נישט אויף דער פלאך פון די מיטלען, וועלכער דער פ"ב האט אין זיין רשות“.

אויך דער „ראבאטניק“, אין אנ'ארטיקעל א. נ. „וואלדעמאראסיארא“ איז אין דער מיינונג, אז מ'דארף נישט לייגען קיין גרויסע האפענונגען אויף דער פעסיע פון פעלקער־בונד־ראט. „וואסער פעי שלום דארט זאל נישט אויספאלען, מעג ער זיין אפילו ווי פאטאל פאר וואלדעמאראס'ן, וועט עס נישט ברענגען צו קיין פראקטישען נוצען. דאס טאקי פערשטייט וואלדעמאראס און דערפון שטימט זיין אליינהערשערישע טאקטיק לגבי פוילען. אמת, דער פ"ב וואלט געקענט אנווענדען רעפרעסיעס פון פינאנציעל־עקאנאמישען כאראקטער, אבער — אויף וויפיל מיר ווייסען — האלט איצט נישט ליטע ביים קריגען קיין אויסלענדישע קרעדיטען און איבריגנס קען זי עס בעקומען ביי רוסלאנד און אפילו דייטשלאנד“.

אבער דאס הייסט נישט, אז פוילען דארף בייטען לגבי וואלדעמאראס'ן איהר ביזאיצטיגע טאקטיק, וועלכע האט איהר אדרבא געשאפען זעהר א גוטען נאמען אין דער עפענטליכקייט פון מערב־אייראפע און אויב ס'זאל אזוי ווייטער גיין, וועלען מיר מאראליש נאכמעהר געווינען.

און דאס איז זעהר וויכטיג, פיהרט אוים די צייטונג, ווייל „הגם מיט וואלדעמאראס'ן וועלען מיר צו קיין פערשטענדיגונג קיינמאל שוין נישט קומען, גרייטען מיר אבער צו א רייפען באדען פאר א פערשטענדיגונג מיט וואלדעמאראסעס ממלא מקום“.

אבער אויך פאר'ן פעלקער־בונד געפינט פונדעסטוועגען דער „ראבאטניק“ א שטיקעל בעשעפטיגונג:

ער דארף אכטונג געבען, אז דער צורייצטער וואלדעמאראס זאל נישט פראוואצירען קיין בעוואפנטען קאנפליקט אוי׳ דער פויליש־ליטווישער גרענעץ.

איין שטרעבונג נאך שלום און רוה

ווערט מארגען אונטערגעשריבען דער קעלאג־פאקט

מארגען, מאנטאג דעם 27. אויגוסט וועט אין פאריז פייערליך אונטערגעשריבען ווערען דער אפמאך וועגען „אייביגען שלום“, וואס טראגט דעם נאמען פון זיין איניציאטאר, דעם אמעריקאנישען אויסערן־מיניסטער, קעלאג. דער דאזיגער אפמאך ווערט פאפולער גערופען דער „קעלאג־פאקט“.

א ביסעל געשיכטע פון דעם דאזיגען אפמאך:

נאכ'ן דורכפאל פון דער גענפער קאנפערענץ וועגען ים־ענטוואפנונג, האט דער פראנצויזישער אויסערן־מיניסטער בריאן פארגעלעגט דעם אמעריקאנער שטאטס־סעקרעטאר, קעלאג צו שליסען אנ'אפמאך, וואס זאל דערקלערען יעטווערע מלחמה אויסערן געזעץ

אבער די פעראייניגטע שטאטען ווילען זיך בשום אופן נישט אריינמישען אין די אייראפעאישע ענינים מען איז אין אמעריקע חושד די פראנצויזישע מיניסטארען, אז צוליב זייער דורכפאל ארויסצוקריגען ביי ענגלאנד און אמעריקע א גאראנטיע פאר די פראנצויזישע גרעניצען, וואס ס'איז זיי נגע'חתמ'ט געווארען דורכ'ן ווערסאלער טראקטאט, שטרעבט פראנקרייך צו דערשלאגען זיך אזא גאראנטיע דורך זייטיגע אומוועגען.

קעלאג האט דעריבער פארגעלעגט בריאנען צו פערבייטען דעם אפמאך פון צווי מלוכות אויף א דעקלעראציע פון עטליכע מלוכות, וועלכע ווארפען אפ מלחמות אלס א געווער פון מלוכה־פאליטיק. בריאנען איז לכתחילה דער דאזיגער קאמפראמיס נישט געפעלען געווארען, אבער וויעגדיג אנ'אויסגעצייכענטער דיפלאמאט, האט ער געפונען אייניגע פארמולירונגען פאר דער דעקלאראציע, וועלכע ועגען נארנישט און קיינעם נישט מחייב צו עפעס:

די פעראייניגטע שטאטען האבען אין זייערע נאמען בעווארענט זיך, אז אייראפע האט זיך נישט וואס צו שטעקען אין די אמעריקאנער ענינים (ניקאראגוא האנדוראס, מעקסיקע); פראנקרייך אין איהרע נאמען האט אויסגענומען א תנאי, אז די דעקלאראציע זאל נישט סותר זיין דער פעלקער־ליגע און איהרע פערבינדעטע; ענגלאנד האט אנגעוויזען, אז די דעקלאראציע מיינט נישט עגיפטען, נישט דרום־אפריקא, נישט אינדיע; יאפאן, פון איהר זייט, האט אויסגערעדט, אז די דעקלאראציע דארף נישט אנרירען איהרע אינטערעסען אין מאנדזשוריע א. אז. וו. אזוי־ארום איז די קעלאג־דעקלאראציע ארומגעשניטען געווארען פון אלע זייטען, ביז עס איז געבליבען פון איהר א פאפירעל מיט א קנאפען אינהאלט.

אבער די פראנצויזישע דיפלאמאטען האבען פונ'ם דאזיגען פאפירעל געמאכט א גרויסען פייערליכען אקט. דער אמעריקאנער שטאט־סעקרעטאר האט בעקומען אנ'איינלאדונג צו קומען קיין פאריז אונטערצושרייבען דאס פאפירעל. קעלאג האט די איינלאדונג אנגענומען די אויסערן־מיניסטארען פון אנדערע אייראפעאישע לענדער האבען אויך צוגעזאגט צו פאהרען קיין פאריז, אזוי ארום איז אומדערווארט צושטאנד געקומען א וועלטליכע קאנפערענץ פון אויסערן־פאליטיקער אונטער קעלאגס־פארזיץ.

תחילת איז אלץ געגאנגען כשורה, נאר אינמיטען האבען זיך אריינגעמישט זייטיגע אומאנגענעהמליכקייטען. דער דייטשער אויסערן־מיניסטער שטרעזעמאן איז פלוצלונג קראנק געווארען. גלייכצייטיג מיט שטרעזעמאנס קרענק זענען אויפגעשוואומען שאלות וועגען ארויסגעבען צו די אקופאנטען דייטשע בירגער, וועלכע האבען זיך פערזינדיגט און וועגען אפריינינען דעם ריין־געביט פון פרעמדען מיליטער.

בינו לבינו האט שפאניען, וועלכע איז געשטאנען פון זייטע, פלוצלונג פערלאנגט מען זאל איהר אויך צולאזען אונטערשרייבען די דעקלאראציע, דא איז אומדערווארטעט אויך אנגעקומען טשיטשערינס א פאדערונג, מען זאל אויך איינלאדען די סאוויעטען, וועלכע וועלען אויף געוויסע תנאים אויך אונטערשרייבען די דעקלאראציע, וואס איז לויט טשיטשערינס נאטע נישט אנדערש ווי אנ'אנפאל־פלאן אויף די סאוויעטען, גאר צולעצט איז ווידער קראנק געווארען דער ענגלישער אויסערן־מיניסטער טשעמבערלען, אזוי אז ער וועט נישט קענען קומען מארגען אין פאריז.

אבער די אלע אונטערהאנדלונגען זענען שוין איצט פערענדיגט געווארען, דער טעקסט פונ'ם אפמאך איז שוין פעסטגעשטעלט געווארען, ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען צו וועלכע מלוכות די איינלאדונגען וועלען געשיקט ווערען.

הארט פאר דער קאנפערענץ אין פאריז, וואו ס'וועלען שוין קיין שום אונטערהאנדלונגען נישט פארקומען, האט זיך בעוויזען א סענסאציאנעלע ידיעה: קעלאג, וועלכער איז שוין אנגעקומען קיין פאריז, האט ערקלערט, אז ס'וועט ערשיינען א וועגדונג צו אלע מלוכות, אז זיי זאלען זיך פעראייניגען צום אפמאך און איהם אונטערשרייבען. צווישען די 46 מלוכות, צו וועלכע דער פארשלאג זאל זיין געווענדעט געפינט זיך אויך סאוויעט־רוסלאנד, נאר אזוי ווי די פעראייניגטע שטאטען האבען נישט קיין דירעקטע בעציהונגען מיט סאוויעט־רוסלאנד, וועט איהר דער פארשלאג איבערגעגעבען ווערען דורך פראנקרייך.

פאר פוילען, וועלכע האט נאך ביז איצט נישט גערעגעלט איהרע בעציהונגען מיט סאוויעט־רוסלאנד וואלט דאס אונטערשרייבען דעם אפמאך אויך דורך רוסלאנד געהאט א וויכטיגע בעדייטונג, און וואלט פערלייכטערט דעם פאליטישען אויסגלייך אין פיל פראגען, וואו ס'איז נאך ביז איצט קיין הסכם נישט דערגרייכט געווארען.

דער קעלאג־פאקט, וועלכער האט דערווייל אין זיין איצטיגער פארם נישט קיין גרויסע אינטערנאציאנאלע בעדייטונג, איז אנ'אפקלאנג פון די שטימונגען, וואס הערשען אין די מאסען — דאס לעכצען נאך שלום און רוה, און אלס אזעלכער איז ער זעהר סימפטאמאטיש: אונטער'ן קלאנג פון געוועהר און ביים בוי פון נייע פאנצער קרייסערס און הארמאטען רעדט מען כאטש וועגען שלום.

די לינקע פועלי־ציון פארטיי

אויפגעלעזט געווארען אין סאוויעט־רוסלאנד.

די פערמאכונג פון דער רוסישער פועלי־ציון־פארטיי דורך דער סאוויעט־רעגירונג איז א פאקט, וועמענס בעטייטונג געהט ווייט ארויס פון וועלכע עס איז פארטייאישע ראמען.

אין א געוויסען זין זענען די רוסישע פועלי־ציון געווען א מערקווירדיגער פענאמען, נישט נאר אויף דער יודישער, נאר אויף דער אלגעמיינער סאוויעטישער גאס. זיי זענען געווען די איינציגע פאליטישע פארטיי, אויסער דער אפיציעלער, ר. ק. פ., וועמען עס איז ביז־אהער ערלויבט געווען לעגאל צו עקזיסטירען אין סאוויעט־רוסלאנד. נאטירליך האנדעלט עס זיך וועגען לינקע פועלי־ציון. קיין רעכטע פועלי־ציון־פארטיי איז אין רוסלאנד נישטא (אויב נישט רעכענען צעירי ציון, וועלכע האט זיך לעצטענס פעראייניגט מיט'ן רעכטען פועלי־ציון־פערבאנד). נאך מעהר: דער פאקט פון זייער לעגאלער עקזיסטענץ פלעגט גאנץ אפט בענוצט ווערען דורך אנגעזעהענע פארשטעהער פון דער סאוויעט־רעגירונג אלס בעווייז פון איהר טאלעראנץ. ווען רעלעגאציעס אין אויסלאנד האבען זיך בעקלאגט פאר טשיטשערין, לונאטשארסקי און קרעסטינסקי אויף די פערפאלגונגען, וואס קומען דארט פאר נעגען ציוניסטען, — האבען די דאזיגע סאוויעטישע פיהרער אנגעוויזען, אין זייער ענטפער אויף דער לעגאלער עקזיסטענץ פון די רוסישע פועלי־ציון אלס א בעוויז, אז ציוניזם אלס אזעלכער איז נישט פערבאטען אין סאוויעט־רוסלאנד. מען פערפאלגט בלויז איינצעלנע ציוניסטען, וועלכע זענען קאנטר־רעוואלוציאנערען און זענען פערבונדען מיט סאוויעט־פיינדליכע ארגאניזאציעס אין אויסלאנד. ציוניסטען, וואס זענען געטריי דער סאוויעט־רעגירונג, טשעפעט מען נישט.

עס איז דא א מיינונג, אז די מעגליכקייט צו בענוצען די לעגאליטעט פון די פועלי־ציון אלס א בעווייז פון סאוויעטישער טאלעראנץ, איז טאקע געווען די סיבה, צוליב וועלכער די דאזיגע לעגאליטעט האט געקאנט אנהאלטען. די דאזיגע מיינונג איז אבער פאלש. עס קאן אפשר זיין, אז דער דאזיגער מאמענט האט יא געשפילט א שטיקעל ראלע, אבער די ענטשיידענדע סיבה איז ער אלענפאלס נישט געווען.

די הויפט־סיבה, צוליב וועלכער פאר די רוסישע פועלי־ציון איז געמאכט געווארען אנ'אויסנאהם פונ'ם אלגעמיינעם פרינציפ, לויט וועלכען אין א לאנד פון פראלעטארישער דיקטאטור קאן עקזיסטירען בלויז איין איינציגע פארטיי, איז דאס וואס זיי זענען אויף דער יודישער גאס געווען די ערשטע, וועלכע האבען אנערקענט די סאוויעטען־מאכט און אקטיוו געהאלפען איהר אין די ערשטע שווערסטע חדשים. ווענינגער ווי אנדערע יודישע סאציאליסטישע פארטייען זענען די פועלי־ציון געווען אייננעשנורעוועט דורך שטייפע מענשעוויסטישע דאגמען, און דאס האט פאר זיי גרינגער געמאכט אנ'אביעקטיווע אפשאצונג פון די אויסיכטען פון דער באלשעוויסטישער מאכט. עס קאן אויך זיין, אז א גראד דער פאלעסטיניזם פון די פועלי־ציון, וואס איז נאך מעהר, ווי איצט דאן געווען אנ'אויסנאהם און אפיקורסות אין דער ברייטער סאציאליסטישער וועלט, האט זיי געמאכט טאלעראנטער צו אזא „אוטאפיע און אפיקורסות“, ווי די באלשעוויסטישע רעוואלוציע האט געמוזט זיך אויסדרוכטען אין איהרע ערשטע הרשים צום גרעסטען טייל פון אידעאלאגיש־געשולטע סאציאליסטען אין רוסלאנד.

ווי נישט איז, אבער דער פאקט איז, אז אין דער צייט, ווען די צוויי אנדערע יודישע סאציאליסטישע פארטייען, דער „בונד“ און די „פעראייניגטע“, האבען אין די ערשטע אנדערטהאלבען יאהר פון דער באלשעוויסטישער רעוואלוציע געהערט צו איהרע פערביטערטע שונאים, זענען די פועלי־ציון געווען אויף דער יודישער גאס די איינציגע, וואס איהרע פארשטעהער האבען אנגענומען שטעלעס ביי דער סאוויעט־רעגירונג און איהרע מיטגלידער האבען זיך אפט מוסר נפש געווען פאר איהר אויפהאלטונג און זיג.

אין דער צייט, ווען אלע איצטיגע פיהרער פון דער יעווסעקציע האבען סיסטעמאטיש באיקאטירט די סאוויעטען־מאכט, אין דער צייט, ווען ראפעס, ליטוואקאוו א. א. וו. האבען געשפריצט מיט גאל וועגען דער „באלשעוויסטישער שטיקאקראטיע“, זענען די פועלי־ציון אין די מעהרסטע פאלען געווען טעטיג פאר דער סאוויעטען־מאכט. אפילו די פאליטיק פון פועלי־ציון אין אוקראינע, וואס האט זיי געבראכט צו אריינטרעטען אין דער רעגירונג פון די דירעקטאריע, איז דיקטירט געווארען דורך דעם וואונש פרידליך צו פעראייניגען די מעהר פארטגעשריטענע אוקראינער סאציאליסטען מיט דער סאוויעטען־מאכט.

די סאוויעט־פריינדליכע שטעלונג פון די פועלי־ציון האט אין דערצייט פונ'ם פערשארפטען בירגער־קריג און פאגראמען (1919) געבראכט אפילו צו דער שאפונג פון פועלי־ציוניסטישע „פרייוויליגע ארבייטערע באראכאוו־באטאליאנען“ אין דער רויטער ארמעע. הונדערטער פון פועלי־ציון זענען געפאלען אויף פערשידענע סאוויעטישע פראנטען.

נישט קוקענדיג אויף דער סימפאטישער שטעלונג, וועלכע די פועלי־ציון האבען גענומען צו דער סאוויעט־מאכט, זענען זיי דאך נישט געווארען די טרעגער פון איהר פאליטיק אויף דער יודישער גאס. די פאליטיק פון דער סאוויעטען־מאכט האט פערלאנגט איין „מאנאליטישע“ פארטיי, און וועלכער קיין קלענסטע פראגראם־אונטערשידען זאלען נישט געדולדעט ווערען. די פועלי־ציון, אלס א פארטיי מיט א בעזונדערער יודישער פראגראם, וואס ווערט געקרוינט דורך דער אידעע פון פאלעסטיניזם, האבען נישט געקאנט זיך אריינגיסען אין דער אלגעמיינער קאמוניסטישער פארטיי, אין דער צייט, ווען די בונדיסטען און די „פעראייניגטע“ האבען דאס געטון גלייך נאכדעם, ווי זיי זענען געווארען אנהענגער פון דער סאוויעט־רעגירונג. דער רעזולטאט פון דעם איז געווען, אז די יודישע פאליטיק פון דער סאוויעטען־מאכט ווערט געפיהרט פון געוועזענע בונדיסטען און „פעראייניגטע“, וועלכע האבען מיטגעבראכט מיט זיך אין סאוויעטען־לאגער דעם בלינדען האס נעגען ציוניזם און אלץ, וואס איז דערמיט פערבונדען. אנשטאט אנ'אויטאנאמיע פון די ארבייטענדע יודישע מאסען, האט זיך דעריבער אויף דער יודישער גאס אין רוסלאנד געשאפען א הערשאפט פון יודסעקישע טשינאווניקעס, סיי איבער'ן יודישען בירגערטום, סיי אויך איבער די רעשטלעך פון דער יודישער ארבייטערשאפט, וואס זענען פערבליבען נאך די פאגראמען און עקאנאמישען חורבן פונ'ם יודישען שטעטעל.

עס איז נאטירליך, אז פאר דער דאזיגער יודען־סעקציע זענען די פועלי־ציון געווען א דארן אין אויג. די לעגאלע עקזיסטענץ פון א פארטיי, וואס קוקט אויפ'ן יודישען לעבען מיט גאנץ אנדערע אויגען, ווי זיי, איז פאר די יעווסעקען געווען לכתחילה די גרעסטע שטערונג. האבען זיי דעריבער באלד נאך דער פערענדיגונג פונ'ם בירגער־קריג, ווען די סאוויעטען־מאכט האט זיך בעפעסטיגט אין לאנד, אנגעהויבען זיך משתדל זיין, אז מען זאל די פועלי־ציון־פארטיי פערמאכען. די סאוויעט־מאכט האט אבער זייערע בקשות נישט איינמאל אפגעווארפען. די ערינערונג וועגען דער ראלע, וואס פועלי־ציון און זייערע יודישע געגנער האבען געשפילט אין די ערשטע יאהרען פון דער סאוויעט־מאכט, איז נאך געווען צו פריש, און די „יודסעקציע“ איז גענען דעם געווען מאכטלאז.

נישט קאנענדיג דירעקט פערמאכען די פועלי־ציוניסטישע פארטיי, האבען די פיהרער פון דער „יודסעקציע“ געלעגט איהר כל'ערליי שטיינער אין וועג. דורך אדמיניסטראטיווען דרוק האט מען בעזייטיגט די פועלי־ציון פון ארטיגע סאוויעטען און יודישע ארבייטער־קאנפערענצען, מען האט זיי ארויסגעשטופט פון אמאליגען „יורנעזוקאם“ און נישט געלאזט זיי אויסקלייבען אין איצטיגען „געזערד“. עס זענען געווען נישט איינמאל פאלען, ווען וואהלען אין „געזערד“ און ערהנליכע געזעלשאפטען זענען אנולירט געווארען, ווייל עס זענען אין זיי דורכגעגאנגען פועלי־ציון. אין דער פראג־

(ווייטער זעה 7־טע זייט)

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

רעגיסטרירט אייערע אונטערנעהמונגען!

מען דארף נישט געבען קיין סטעמפעל־אפצאהל.

(מ) דער פינאנץ־אמט פון דער ערשטער אינסטאנץ ביים היגען מאגיסטראט, דערמאנט נאכאמאל אז אלע זענען מחויב צו רעגיסטרירען זייערע אונטערנעהמונגען, וועלכע זענען ענטשטאנען נאכ'ן 16־טען דעצעמבער 1927 יאהר.

פאר נישט רעגיסטרירען די אונטערנעהמונגען ביז'ן 31. ה. ח. וועט מען בעשטראפט ווערען ביז 1000 זלאטעס אדער מיט ארעסט ביז 14 טאג.

* * *

(מ) אין צוזאמענהאנג מיט דער אינטערווענציע פון די היגע סוחרים־פעראיינען, וועגען אפצאהל, וואס ווערט גענומען פון די רעגיסטראציעס, ערקלערט דער היגער פינאנץ־אמט פון דער ערשטער אינסטאנץ, אז די רעגיסטראציעס אלס אזעלכע זענען בעפרייט פון יעדען שטעמפעל־אפצאהל און פאר'ן בלויזען רעגיסטרירען די אינטערנעהמונג דארף מען קיין שום אפצאהל נישט געבען.

דאנגעגען אבער, די בעשטעטיגונג פון דער רעגיסטראציע אונטערליגט יא אנ'אפצאהל אין דער הויך פון 3 זלאטעס, אבער דאס איז נישט קיין שטעמפעל־אפצאהל, ווי א טייל רעגיסטרירענדע מיינען, נאר דער אפצאהל איז בעשטימט אויף צו דעקען די אויסגאבען, וועלכע דער מאגיסטראט האט געמאכט אויף די רעגיסטראציעס.

ווער עס איז בעפרייט פון מיליטערישע איבונגען.

(—) פון די יעצטיגע מיליטער־איבונגען, זענען בעפרייט פאלגענדע אונטער־אפיצירען און זעלנער רעזערוויסטען:

1) די אלע, וועלכע האבען בעקומען „אדראָטשעניעס" ביז אויף 1929 יאהר; 2) די וועלכע האבען ערשט היי־יאהר געענדיגט דעם אקטיווען מיליטער־דינסט; 3) די וועלכע האבען שוין מיטגעמאכט אלע מיליטערישע איבונגען; 4) די, וועלכע זענען אויסגעשלאסען געווארען פון מיליטער־פליכט, לויט'ן 9. ארטיקעל פונ'ם געזעץ וועגען אלגעמיינער מיליטער־פליכט, ווי אויך די, וועלכע געפינען זיך אין אויספארשונגס־ארעסט, אדער זיצען אפ זייערע שטראפען אין ארעסט; 5) די אלע, וועלכע זענען אין אויסלאנד אויף אנ'ערלויבניש פון דער פ. ק. או.; 6) די, וועלכע האבען בלויז מאביליזאציע־קארטען; 7) די וועלכע דינען אין דער מלוכה־פאליציי, אדער אין דער שלע'זישער פאליציי און 8) די וועלכע זענען בעפרייט פון מאביליזאציע אויף א משך פון 12 חדשים.

די אלע רעזערוויסטען, וועלכע דארפען זיך היי־יאהר צושטעלען צו די איבונגען, וועלכע האבען ביז'ן 25. ה. ח. נישט דערהאלטען קיין אויפפאדערונגס־צעטלען, ווי אויך די אלע, וועלכע האבען צוליב פערשידענע סבות, נישט מיטגעמאכט די היי־יאהריגע איבונגען, דארפען זיך מעלדען אין זייער פ. ק. או. שפעטסטענס, ביז'ן 10. סעפטעמבער ה. י. וואו זיי וועלען בעקומען די אויפפאדערונגס־צעטלען.

די רעזערוויסטען, וועלכע געפינען זיך צייטווייליג אויפ'ן שטח פון א פרעמדער פ. ק. או. דארפען זיך מעלדען צו דער פ. ק. או. אויף וועלכענ'ס שטח זיי געפינען זיך, דערביי דארפען זיי, ביי דער מעלדונג, צושטעלען א בעווייז, אז זיי זענען איינגעמאלדען אינ'ם זעלבען שטח, וואו עס געפינט זיך די פ. ק. או.

———

א מוטער בעשולדיגט אין ערמארדען איהר קינד.

פראצעס אין היגען קרייז־געריכט.

(—) דער פאליציי־פשעדאוניק ה' שאפראנסקי, האט בעקומען א פערטרויליכע ידיעה, אז א געוויסע אנאסטאזיא פלאטעק פון דארף בארטאשעוויצע האט ערגיץ אוועקגעטון איהר נייגעבוירען קינד און עס איז פערהאנען א חשד, אז זי האט דאס קינד דערמארדעט.

דער פשעדאוניק האט אנגעהויבען אויספרעגען דער פלאטעק וועגען דעם ענין; זי אבער האט געלייקענט שטייף און בייז, נישט זי איז געווען מעוברת נישט זי האט געהאט א קינד און ווייסט איבערהויפט נישט פון וואס צו זאגען.

שאפראנסקי האט דאן דער פלאטעק אפגעפיהרט אין דעם פאוויאטאווען געזונדהייטס־אמט, וואו עס האט איהר אונטערזוכט א גינעקאלאג און האט פעסטגעשטעלט, אז פלאטעק האט נישט לאנג אפגעהאלטען א קימפעט.

פלאטעק האט דאן זיך מודה געווען, אז זי האט ווירקליך געבוירען אנ'אומגעזעצליך קינד, דאס קינד אבער איז געבוירען געווארען א טויטעס און זי האט עס בעגראבען אין דער סטאדאלע.

די אויספארשונג, וואס איז געמאכט געווארען איבער'ן טויטען קינד האט בעוויזען, אז דאס קינד איז געבוירען געווארען געזונד און לעבעדיג און געשטארבען איז עס צוליב מאנגעל אין לופט.

די מוטער איז דאן ארעסטירט געווארען און נעכטען איז פארגעקומען דער פראצעס.

אויפ'ן פראצעס האט פלאטעק גע'טענה'ט, אז זייענדיג זייט 4 יאהר אנ'אלמנה, איז איהר געווען זעהר שווער צו לעבען און אין זעלבען דארף האט זיך געפינען א רייכער ווירט, וועלכער האט געוואלט מיט איהר חתונה האבען און צוליב דעם, וואס זי איז געווארען מעוברת פון אנ'אנדערען, האט ער זי אוועקגעווארפען, צו דער ערמארדונג פון קינד האט זי זיך נישט מודה געווען.

דאס געריכט האט איהר פעראורטיילט אויף 4 חדשים טורמע, מיט דער אנווענדונג פון דער אמנעסטיע.

———

פראצעס וועגען א „בריליאנטען־מציאה".

(—) אין מאי 1927 יאהר איז צו דעם טרעגער שפיוואק, וועלכער האט געטראגען 5 שטיק סחורה פון דער פירמע ביעלישעווסקי און שותפים צוגעקומען איינער, וועלכער האט אויסגעזעהן, ווי א רוסישער עמיגראנט און איהם געבעטען, אז ער זאל איהם ערגיץ אנווייזען א פוילישען יובעליר, ביי וועלכען ער זאל קענען פערקויפען זיין ביזשוטעריע, מיט א פאר סעקונדען שפעטער, איז צו שפיוואק'ן צוגעקומען אנ'עלעגאנט־געקליידעטער יונגערמאן און געווארענדיג ביי שפיוואק'ן, וועגען וואס עס האט זיך געפרעגט דער „רוסישער עמיגראנט", האט ער איהם געבעטען, אז ער זאל פערמיטלען צווישען איהם און דעם עמיגראנט ביים אפקויפען דער ביזשוטעריע, פארוואס שפיוואק האט געזאלט בעקומען 30 זל. פראוויזיע, דערביי האט זיך דער יונגערמאן אנגעגעבען אלס זוהן פון א היגען יובעליר, וואס וואוינט אויף פיעטריקאווער גאס.

שפיוואק האט טאקע צוריקגערופען דעם „עמיגראנט" און זיי זענען אלע דריי אריין אין טויער אויף נארוטאוויטשא 2, וואו די טראנזאקציע איז געשלאסען געווארען.

אין אבער, ווי דער יונגערמאן האט נישט געהאט ביי זיך קיין געלד, האט ער שפיוואק'ן געגעבען א צעטעל צו זיין פאטער, דעם יובעליר, אז ער זאל איהם געבען 600 זל. ווי אויך 30 זל. פראוויזיע.

שפיוואק האט דאן ביי זיי געלאזט די 5 שטיק סחורה אין ווערט פון 400 זלאטעס. און איז מיט דעם צעטעל געגאנגען אויפזוכען דעם יובעליר.

דעם יובעליר, פערשטעהט זיך, האט ער נישט געפינען, אבער די איבערגעלאזטע סחורה האט ער אויך נישט געפונען.

שפיוואק האט וועגען דעם געמאלדען דער אויספארשונגס־פאליציי, אפגעבענדיג דערביי גענוי די סמנים פון דעם יונגענמאן און פון דעם „רוסישען עמיגראנט".

א לאנגע צייט האט פאליציי געזוכט די „בריליאנטען־הענדלער" און זיי נישט געקענט געפינען. ענדליך איז מאי ה. י. בעת די צוויי „סוחרים" האבען געפרובט אדורכפיהרען אזא ארט טראנזאקציע מיט א טרעגער אויף צעגעלניאנא גאס, איז דעם עלעגאנט־געקליידעטער יונגערמאן פערהאלטען געווארען דורך דער פאליציי און דעם צווייטען — דעם שותף זיינעם איז געלונגען צו ענטקומען.

דער ארעסטירטער, דער 19־יעהריגער יוסף איידעלקאפ פון ווארשא איז נעכטען געזעסען אויף דער בעשולדיגונגס־באנק אין היגען קרייז־געריכט און איז פער'משפט געווארען אויף א יאהר מיט 6 חדשים טורמע.

—:0:—

א קאמארניק קומט ביינאכט און קאנפיסקירט געלד.

אויף פעפער גאס 6 וואוינט א פאר פאלק מאטעל און ראזע מארקאוויטש. עלטערע מענשען האנדלען זיי שוין א 30 יאהר מיט לעבענסמיטעל, גרינס א. א. וו. און אזוי ווי די פרנסה קומט אן ניט לייכט, העלפען זיי זיך צו א ביסעל מיט מעקלעריי, קויפען זיי איין פערשידענע סחורות פאר פראווינצער און בעקומען דערפאר א געוויסע בעלוינונג, אדער ווען פרעמדע ברענגען סחורה, פערקויפען זיי עס און בעקומען דערפאר שכר טרחה. אזוי ארום האנדלען זיי אויך שוין איבער 20 יאהר מיט'ן היגען הורט סוחר פייטלאוויטש קאשטשעלנע 5, וועלכער האט א קאלאניאל־געשעפט. דערווייל האט פאסירט אז פייטלאוויטש האט געהאט א סכסוך מיט זיינע סחורה־צושטעלער און כדי צו בעקומען פון זיי א סכום געלד, האט ער אויסגעשטעלט די בלאנקא וועקסלען זייערע, וואס ער האט געהאט זיי געלאזט אין אומגאנג, און ווען די וועקסלען זענען פראטעסטירט געווארען, — ארויסבעקומען א קלויזולע אויף אלע אונטערשרייבער און זשיראנטען.

צווישען די זשיראנטען איז אויך געווען דער מעקלער מאטעל מארקאוויטש און צו איהם איז געקומען דער קאמארניק מיט עפעס א מאכער מאנען דאס געלד.

מאטעל מארקאוויטש האט ערקלערט דעם קאמארניק, אז ער איז „גאט די נשמה שולדיג", אז ער ווייסט נישט פארוואס מ'מאנט ביי איהם דאס געלד, אגב האט ער קיין געלד נישט און קען די וועקסלען נישט בעצאהלען איז דער קאמארניק אוועקגעגאנגען.

דאנערשטאג ביינאכט ארום 11 א זייגער, זענען צו מארקאוויטש'ן אין שטוב אריינגעקומען א פאליציאנט, דער קאמארניק מאקאווסקי (קילינסקא 96) און עפיס א „מאכער". זיי זענען צוגעקומען צו ה' מארקאוויטש, וועלכער איז שוין געלעגען אין בעט און פערלאנגט פון איהם געלד. ווען ער האט זיי ערקלערט, אז ער האט נישט קיין געלד, האט מען לויט דער אנווייזונג פון א „מאכער", ארויסגענומען פון אונטער'ן קישען א סומע געלד. מארקאוויטש האט דאס געלד נאך נישט געצעהלט, ווי דער קאמארניק האט שפעטער פעסטגעשטעלט איז דארט געווען 574 זל. מיט 32 גר.

הגם מען האט ערקלערט, אז דאס געלד איז נישט מארקאוויטשעס נאר דאס איז פאר פרעמדע אפגעלייזטע סחורה, האט דער קאמארניק דאס געלד צוגענומען.

דער „מאכער" האט אנגעוויזען דעם קאמארניק אז אויך ביי פרוי מארקאוויטש איז פערהאן געלד, יענע האט זיך שטארק איבערגענומען און האט אנגעהויבען ספאזמירען און חלש'ען..

מיט דער מעשה האט א גאנצען פרייטאג'דיגען טאג געקאכט אין באלוט.

נייע ראטע פון פערמעגענס־שטייער.

(—) די פינאנץ־אמטען האבען דערהאלטען א פעראָרדנונג פון פינאנץ־מיניסטעריום, פארצובערייטען צאהלונגס־אויפפאדערונגען פאר א נייער ראטע פון פערמעגען־שטייער.

די נייע ראטע פון פערמעגען־שטייער וועט זיין צאהלבאר דעם 15. דעצעמבער ה. י. און וועט אויסמאכען פאר ערד־בעזיצער 1 פראצענט פון דער אפגעשאצטער פערמעגענס־סומע אין 1923 יאהר און פאר סוחרים, אינדוסטריעלער און הויז־בעזיצער — 6 פראצענט פון דער אפגעשאצטער אין יאהר 1923 פערמעגענס־סומע.

עס איז כדאי צו בעמערקען, אז די פריהערדיגע צוויי ראטעס פון פערמעגענס־שטייער, וועלכע זענען געווען צאהלבאר דער 15. נאוועמבער פ. י. און 15. יאנואר ה. י., האבען אויסגעמאכט 8 פראמיל פון דער שאצונגס־סומע.

די נייע ראטע פון פערמעגען־שטייער שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט דער פרעלימינירטער סומע פון 50 מיליאן זלאטעס אין בודזשעט פאר'ן יאהר 1928.29

ווי בעוואוסט איז בשעתו א גאנצע רייהע ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס ארויסגעטרעטען געגען דעם סיסטעם פון נעהמען פערמעגען־שטייער לויט דער שאצונג פון 1923 יאהר, ווייל פון דעמאלט ביז היינט האבען די פערמעגענס פון די צאהלער זיך שטארק געביטען.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אוירען, נאז, האלז־ און לונגען־קרענק.

קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.

26 אויגוסט

זונטאג

ו' אלול תרפ"ח

זון־אויפגאנג 4.32

זון־אונטערגאנג 6.50

צו די וואהלען פון דער האנדעלס־קאמער.

(—) ווי מיר דערוויסען זיך, וועט היינטיגען דינסטאג פארקומען א זיצונג, וועגען צוזאמענשטעלען אנ'איינהייטליכע וואהל־ליכטע צו די וואהלען פון דער האנדעלס־קאמער.

אין די בעראטונגען וועט זיך בעטייליגען די צווישען־פעראיינס־קאמיסיע, וועלכע בעשטעהט פון די סוחרים־פעראיינען פיעטרקאווער 10, פיעטרקאווער 73, אגראדאווא 10 און אייניגע קריסטליכע קלענערע פעראיינען.

ביז יעצט האבען זיך צו דער לאדזער ארגאניזאציע געמאלדען א גאנצע רייה סוחרים־פעראיינען פון לאדזער קרייז, וועלכע ווילען צו די וואהלען ארויסשטעלען א געמיינזאמע ליסטע, צוזאמען מיט די לאדזער סוחרישע ארגאניזאציעס.

די קראנקען־קאסע־וואהלען.

(—) אין צוזאמענהאנג מיט פארשטעהענדע וואהלען צו דער קראנקען־קאסע, זענען נעכטען פונאנדערגעקלעבט געווארען צעטלען פאר יעדען הויז, וועלכע ווייזען אן, וואו די איינוואוינער פון דעם הויז האבען אפצוגעבען זייערע שטימען, ווי אויך די ערטער פון רעקלאמאציע־ביורא'ס.

די רעקלאמאציע־ביורא'ס וועלען געעפענט ווערען דעם 30. ה. ח. אין די ביורא'ס וועלען זיך געפינען די וואהל־ליסטעס, וועלכע יעדער פעראינטערעסירטער וועט קענען קאנטראלירען.

די רעקלאמאציע־ביורא'ס וועלען זיין טעטיג ביז'ן 8. סעפטעמבער אין משך פון אינגאנצען טאג. קאנטראלירען די וואהל־ליסטעס וועט אויך קענען איינער פאר'ן צווייטען.

קאנטיגענט אויף פראנצויזישע זייד־שטאפען.

(—) דער צענטראלער סוחרים־ און אינדוסטריעלער־פערבאנד פון דער לאדזער וואיעוואדזטווע (פיעטרקאווער 10) מאכט בעקאנט, אז עס איז בעשטימט געווארען א קאנטיגענט אויף פראנצויזישע זיידענשטאפען, פאר'ן פירטען קווארטאל פון ה. י.

בקשות אויפ'ן דערמאנטען ארטיקעל, נעהמט אן די קאנצעלאריע פון פערבאנד אין די אמטשעה'ן פון 4—8 אוונט, ביז'ן 1־טען סעפטעמבער ה. י.

איז די אפטייקען

היינטיגע נאכט־דיזשורען.

(2) מ. ליפיעץ (פיעטרקאווער 193); ע. מילער (פיעטרקאווער 46); וו. גראשקאווסקי (קאנסטאנטינער 15); ק. פערעלמאן (צעגעלניאנא 64); ה. ניעוויאראווסקי (אלעקסאנדרער 37); און כ. יאנקעלעוויטש (אלטער־מארק 9).

!! זייט פארזיכטיג !!

ווען איהר בעשטעלט

אמצבה

זאלט איהר נאר בעשטעלען פון עכטען נאטור־שטיין און רעיעלע ארבייט, ווי אויך שוועדישע גראניט־מצבות, דאס קאנט איהר נאר בעקומען ביי דער בעוואוסטער פירמע

מ. בראדאטי

וואס עקזיסטירט פון יאהר 1836 און האט נאך ביז היינט נישט קיין קאנקורענט אויף זיין רעיעלע ארבייט.

צענטראלע: פראנציסקאנער 31.

פיליע: פראנציסקאנער 14.

טעלעפאנען: 8-69 און 8-70

קומט און איבערצייגט אייך!

סטאטיסטישע אָפּטיילונג בײַ מאגיסטראט

איהר טעטיגקייט און פּלענער.

(אינטערוויאו מיט לאַוניק יאָע״).

(2) אין זיין איצטיגער קאַדענץ האָט דער יו־רישער לאַוניק פון מאגיסטראט ה׳ אלעקסאנדער יאָעל איבערגענומען דעם פאָרזיץ אין א ריי ביו־ראָ׳ס און שטעטישע אמטען, צווישען זיי אינ׳ם וויכ־טיגען סטאטיסטישען־אמט. אין א געשפּרעך וועגען דער טעטיגקייט פון די אמטען האָט ה׳ לאַווניק יאָעל אויפגעקלערט וועגען די אויפגאַבען, וואָס דער סטאטיסטישער אמט האָט בעוויזען צו מאַכען. פאַראיאָהרען אין הערבסט האָט דער סטאַטיסטי־שער אמט אדורכגעפיהרט א רשימה פון הויז־חיות און בהמות בעת ד׳ וואַהלען צום סיים און סענאט האָט דער אמט מיטגעהאָלפען ביים טעכנישען פאַר־בערייטען פון פערש. ארבייטען. ווייטער האָט דער אמט אדורכגעפיהרט א רייה פערשידענע פאַרשונ־גען, בפרט איז געלעגט געוואָרען פיל אכט אויף דער אלקאָהאָל סטאַטיסטיק, וואָס דאַרף דעמאָנסטרי־רען די פלאָג פון שכרות אין געזעלשאַפטליכען און פאַמיליען־לעבען און אויסגעפינען די פאַסיגסטע קאַמף־מיטלען מיט איהר.

די רעזולטאַטען פון די סטאַטיסטישע פאָר־שונגען און מאַטעריאַלען וועגען געזונדהייטס־וועזען ווערען פּעריאָדיש מיטגעטיילט דער היגיענע־סעקציע ביים פעלקער בונד און ווערען דאָרט פער־עפענטליכט.

איצט טרעט צו די סטאַטיסטישע אָפּטיילונג אין א פערשטענדיגונג מיט דער שטייער־אָפּטיילונג צו שאַפען א קאַרטאָטעקע פון די אומבעוועגליכע גיטער אין לאָדז אויפ׳ן אויסלענדישען מוסטער. ביי אזא וויכטיגע פאַרבערייטונגס ארבייט צו דער בעפאָרשטעהענדער צווייטער בעפעלקערונגס רשימה פון גאנץ פוילען. ס׳איז א שווער שטיקעל ארבייט [מיט 600 טויזענד מאַן אויפ־צונעהמען אָהן א פאַרבערייטונג.

פערזיכערונגס־אַנשטאַלט פאר גייסטיגע ארבייטסלאָזע

הויבט אָן זיינע פונקציעס פון 1. סעפּטעמבער.

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט וועט דער פערזיכערונגס־אנשטאַלט פאַר די גייסטיגע ארבייטער אין וואַרשאָ פון 1־טען סעפּטעמבער אָן איבערנעהמען זיינע פונקציעס. אין צוזאַמענהאַנג דערמיט האָט דער פּרעזעס פון דער אָרגאַניזאַצ־יאָנס־קאָמיסיע ד״ר אדאַמטשיק ערטיילט פאָלגענדע אויפקלערונגען:

די שטיצע, וואָס ס׳דאַרף ארויסגעבען דער פערזיכערונגס־אנשטאַלט איז בעדייטענד גרעסער, ווי ד׳, וואָס זיי איז געקומען לויט׳ן געזעץ פון 1925, אין וועלכע זיי האָבען היינטיגעס יאָהר בעקומען פון ארבייטסלאָזען־פאָנד לויט א פּראָר דנונג פון ארבייטס־מיניסטעריום.

א חוץ דעם זעהט פאָר דער פערזיכערונגס־אנשטאַלט ריידע־הוצאות פאַר די ארבייטסלאָזע, וואָס קריגען בעשעפטיגונג אויסער דעם אָרט פון זייער בעשעפטיגונג אין די פערזיכערונגס און די פערזיכערונג אין קראַנקען־קאַסע. אַזוי־ארום ווערט פאָר די גייסטיגע ארבייטסלאָזע מיט זייערע פאַ־מיליעס געזיכערט די הילף פון דער קראַנקען־קאַסע, אפילו ווען זיי זענען ארבייטסלאָזע.

פאַר די פערזיכערטע זעהט זיך פאָר א גע־וויסע שווערינקייט, אנשטאָט ווי ביז איצט יעדע וואָך וועלען זיי זייערע אונטערשטיצונגען בעקומען אויסגעצאָהלט יעדען חודש. אָבער ווען ס׳וועט אדורך די איבערגאַנגס־צייט, וועט עס פאַר די ארבייטס־לאָזע זיין בעסער, בפרט אז זיי וועלען בעקומען די דיפערענצען ביז צום 1. יאַנואַר.

קיין עקספּאָזיטורען פון אנשטאַלט ווערען נישט פאָרויסגעזעהען און זיינע פונקציעס פון אויס־צאָהלונגען וועלען ערפילען די קראַנקען־קאַסעס.

—:o:—

בעזייטיגן די אויסלענדער פון דער עלעקטראָווניע

(—) נעכטען איז פאָרגעקומען א פערוואַל־טונגס־זיצונג פון דער היגער עלעקטראָווניע, אויף וועלכער, צווישען אַנדערע, עס איז אַריינגעטראָגען געוואָרען א פאָרשלאַג, מצד די פאָרשטעהער פון היגען מאַגיסטראַט, אַז אויסלענדער זאָלען נישט בעקומען קיין פּאָסטענס אין דער עלעקטראָווניע.

דעם פאָרשלאַג האָבען די מאַגיסטראַט־פאַר־שטעהער מאָטיווירט מיט די ארבייטסלאָזיגקייט, וועל־כע הערשט אין לאָדז, און זיי האָבען זיך פערופען אויף דער קאָנצעסיע, וואו עס רעדט זיך בפירוש וועגען דעם ערטיילען פון פּאָסטענס פאַר אויס־לענדער.

דער מאַגיסטראַט־פאָרשלאַג האָט אַרויסגע־רופען אַ שאַרפע דיסקוסיע. געגען דעם פאָרשלאַג האָבען זיך אַרויסגעזאָגט די איבריגע אַקציאָנערען און זיי האָבען ערקלערט, אַז זיי וועלען אייביג אָנ־נעהמען אויסלענדער אויף פּאָסטענס, אויב זיי וועלען זיי אייגנעפינען פאַר פּאַסיג.

די מאַגיסטראַט־פאָרשטעהער האָבען דאַן ער־קלערט, אַז אויב וועט זייער פאָרשלאַג נישט אָנגע־נומען ווערען, וועלען זיי איהם איבערגעבען, צו בע־טראַכטען, צו דער אויפזיכטס־מאַכט.

די ארבייטסלאָזיגקייט.

(—) אויפ׳ן שטח פון מלוכה׳שען־ארבייטס־פערמיטלונגס־ביוראָ אין לאָדז, וועלכער נעהמט אויך אַרום די פּאָוויאַטען, לאָדזער, לאַסקער, שעראַדזער, לענטשיצער, און בזשעזשינער, איז רעם 25־טען ה. ח. געווען רעגיסטרירט 15 טויזענד 411 אַרבייטס־לאָזע. דערפון אין לאָדז אַליין 10 טויזענד 213, אין פּאַביאַניץ — טויזענד 466, אין זגערזש — טויזענד 406, אין זדונסקאַ־וואָלאַ 520, אין טאָמאַשאָוו — טויזענד 511, אין קאָנסטאַנטין — 139, אין אַלעקסאַנדער 86 און אין רודאַ־פּאַביאַניץ — 70.

פון אונטערשטיצונגען האָבען גענאָסען אין משך פון דער פערגאַנגענער וואָך 5 טויזענד 739 אַר־בייטסלאָזע, דערפון 5 טויזענד 61 פון אַרבייטסלאָזען פאָנד און 618 — דרינגענדע הילף.

אין לאָדז אַליין האָבען בעקומען אונטערשטיצונ־גען 4 טויזענד 96 אַרבייטסלאָזע.

גייסטיגע אַרבייטסלאָזע האָבען בעקומען אונ־טערשטיצונגען 755 מאַן.

אין משך פון דער פערגאַנגענער וואָך האָבען אין לאָדז פערלוירען די אַרבייט 707 מאַן, אַרבייט האָבען בעקומען טויזענד 9 מאַן.

אין דעם אַרבייטס־פערמיטלונגס־אַמט זענען פערהאַן 22 פערשידענע, פרייע אַרבייטס־פּלעצער.

שלום־עקזאַמען פון די קאָנצעסיאָניר־טע צושניידער־קורסען פון „אָרט״.

• מיט דער בעטייליגונג פון די שניידער־מייסטער ב. קאַזשימיערסקי, אַ. גלאַטמאַן און א. ראַגאָזשינ־סקי פון לאָדז, ריטמייסטער פון וואַרשאַ, איז רינסטאָג דעם 21־טען ד. ח. פאָרגעקומען דער שלום־עקזאַ־מען פון פירטען קאָמפּלעט פון די קאָנצעסיאָנירטע צו־שניידער־קורסען פון דער געזעלשאַפט „אָרט״ אין לאָדז.

געענדיגט האָבען פאָלגענדע 17 אַבסאָלווענטען ביעלאָווסקי חיים, ביאַלעק נעצל, ביאַלעק פּרץ, באַלקאָווסקי יצחק, פעלדשטיין אליה, נורט הערש, הענכט בצלל, האָפמאַן וואָלף, יאָסקאָוויטש ישראל, קליינמאַן קאָפל, קאָטלאַן יודל, קירשנער הערש, לאָופער יודל, ראָזענטאַל דוד, סטראָווטשינסקי זעלינ, חאַלפּאָוויטש לייב, ניעוויאַראָוויטש וואָלף.

די לימודים אויפ׳ן 5־טען קאָמפּלעט הויבען זיך אָן אַ טאָג נאָך סוכות.

אַנ׳אָנפאַל אין פעלד.

(—) נעכטען, ארום 8 א זייגער אין אָוונד, בעת דער אייגענטימער פון גוט נאַגאַווקי אין בזשע־זשינער פּאָוויאַט גראַף פשעזשדזעצקי איז אַהיים־געגאַנגען פון פעלד אין זיין פּאַלאַץ אריין, האָט זיך באַלד פון צווישען די קישאַקעס אָנגעהויבען שיטען אויף איהם א האָגעל פון קוילען.

איין קויל האָט דעם גראַף געטראָפען אין האַרץ און איהם שווער פערוואונדעט.

דער גראַף איז אומגעפאַלען א פּער׳חלש׳טער און איז געלעגען אוי׳ף פעלד א לענגערע צייט, ביז די פּאַראָבקעס האָבען איהם געפונען און אַהיים־געבראַכט.

נאָך די פערשוואונדע באַנדיטען האָט די פּאָ־ליציי צוזאַמען מיט׳ן בעריהמטען פּאָליציי־הונד „לאָרד״ איינגעאָרדענט א געיעג.

דעם גראַפס געזונד־צושטאַנד איז זעהר א שווערער.

W najbliższych dniach
ZOSTANIE OTWARTA
Winiarnia i pokój gościnny
PRZY SKŁADZIE
A. P. Czkwianianca
ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 69, TEL. 38-64
KONSUMCJA NA MIEJSCU.
BUFET i SPRZEDAŻ DO DOMÓW.

פערשוואונדען געווארען אַ 9־יעהריג יונגעל.

פרייטאָג נאָכמיטאָג איז ארויסגעגאַנגען פון דער וואוינונג פון זיינע עלטערן, אויף דער קעל־מא 42 דאָס 9־יעהריג יונגעל ציגעל און ביז איצט נישט אהיימגעקומען. דאָס יונגעל טראָגט א ספּאָרטאָווע פלויש־מאַרינאַרקע, העל וועליסאָפּעד־היטעל, שטרייף־הויזען און ווייסע זאָקען.

ווער עס ווייסט עפּעס וועגען דעם יונגעל ווערט געבעטען מיטצוטיילען זיינע עלטערן.

ישכר בנימין אוירבאך ז״ל

(—) פרייטאָג־צו־נאַכטס איז אין אונזער שטאָט נפטר געוואָרען דער אָנגעזעהענער בירגער ישכר בנימין אוירבאַך אין עלטער פון 65 יאָהר.

דער נפטר שטאַמט פון דור־דורות רבנים. זיין פאָטער ר׳ חיים איז לאַנגע יאָהרען געוועזן רב אין גראַבאָוו און אין פשייטש, זיין זיידע ר׳ אליעזר, דער מחבר פון „חדושי מהרא״, „מגדנות אליעזר״ און „דברי אליעזר״, איז געוועזן א לענ־גערע צייט רב אין קאַליש, זיין עלטער־זיידע ר׳ חיים, דער מחבר פון „מים חיים״ איז כל ימיו געוועזן רב אין לענטשיץ. און אזוי ציהט זיך דער יוחס, ביז צו דער פראנקפורטער רבנים־משפחה אוירבאַך.

דער נפטר איז אָבער אויך בעקאַנט געוועזן אין אונזער שטאָט מיט זיין יוחס־עצמו. זייענדיג אליין א בר־הוראה, האָט ער קיינמאָל פון זיין תורה נישט געוואָלט מאַכען קיין „קרדום לחפור בה״ און ער האָט זיך פערנומען מיט מסחר, און ער איז א דאַנק זיין פשטות און עהרליכקייט בע־ליבט געוואָרען אין די סוחרישע קרייזען, וועלכע בעוויינען אויפריכטיג זיין טויט

דער נפטר איז געוועזן א טיש־זיצער אין סאָכאַטשאָוו, וואו ער האָט זיך גערעכענט פאַר איינעם פון די אָנגעזעהענסטע מקורבים.

ר׳ ישכר בנימין האָט איבערגעלאָזען א רייה כתובים—חבורים אויף שס ופוסקים.

די לוי׳ וועט פאָרקומען היינט 12 א זייגער בייטאָג פון טרויער־הויז פּאָמאָרסקאַ 4.

תנצבה.

ביי די פייערלעשער.

(—) די היגע פייערלעשער האָבען אונטערגע־ומען אַנ׳ארבייט צו רעאליזירען, צוויי גרויסע אונטערנעהמונגען, וועלכע וועלען האָבען א קאָלאָ־סאַלע בעדייטונג פאַר דער זיכערהייט פון דער בע־פעלקערונג.

די ערשטע פון די ארבייטען וועט זיין — צו גרינדען אין באַלוט אַנ׳אָפּטיילונג פון די לאָדזער פייערלעשער, וואָס עס וועט ווערען אדורכגעפיהרט, נאָך אין משך פון היינטיגען יאָהר. די צווייטע — דאָס אָנהויבען פון די ארבייטען ארום דער פיי־ער־סיגנאַליזאַציע.

זייענדיג זיכער. אז די געזעלשאַפט וועט די אונטערנעהמונגען וואַרעם אונטערשטיצען, אָרדנען די היגע פייערלעשער איין „א פייערלעשער־וואָך״, וועלכע וועט דויערען פון 23־טען ביז׳ן 30־טען סעפּטעמבער ה. י.

ריין מוז זיין!

(ב) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער לעצטער סאַ־ניטאַרער־אינספּעקציע אין די לאָדזער הייזער, איז דער הויזווירט פון שקאָלנאַ 26 בעשטראָפט געוואָ־רען מיט 5 טאָג אומבעדינגטען ארעסט, פאַר דעם אַנטי־סאַניטאַרען־צושטאַנד, וועלכען די קאָמיסיע האָט געפונען אין הויז.

Dr. H. WOŁKOWYSKI
צוריקגעקעהרט
— און איבערגעצויגען אויף —
צעגעלניאַנא 25, טעל. 26-87
ספּעציעל ארצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער־שוואַכע, אלע ארט אַנאַ־ליזען, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ־שטראַהלען.
נעמט אָן פון 8—10 פריה, 12—2 נ.מ. און פון 4—8 אָוו.

טעלעגראַמען.

די ענדערונג פון דער קאָנסטיטוציע

וועט פאָרקומען גיכער ווי מען שטעלט זיך דאָס פאָר.

ערקלערונג פון פרעמיער באַרטעל.

וואַרשאַ, 25 (ספּ. טעלעפ.) אין א געשפּרעך מיט א צייטונגס פאָרשטעהער האָט פּרעמיער באַר־טעל צווישען אנדערען ערקלערט, אז די פראַגע וועגען ענדערען די קאָנסטיטוציע איז נעהנטער ווי מען שטעלט זיך דאָס פאָר. די געהעריגע איני־ציאַטיוו וועט קומען מצד דעם איינציגען קלוב. די רעגירונג וועט באַלד דעם פּראָיעקט פערנעהמען א נעהעריגע שטעלונג.

פערזענליך האָט פּרעמיער באַרטעל וועגען דער דאָזיגער פראַגע א אייגענע שטעלונג, וואָס איז פאָרמולירט אין 11 טעזען, וועלכע ער וועט פאָרשטעלען אין געהעריגען מאָמענט אויף דער זיצונג פון מיניסטאָרען־ראַט.

—:o:—

פּרעמיער באַרטעל צוריקגעקומען פון אורלויב.

מיניסטער זאַלעסקי ארויסגעפאָהרען קיין פּאַריז.

וואַרשאַ, 25 (ספּ. טעלעפ.) נעכטען אין אָוונד איז פּרעמיער באַרטעל צוריקגעקומען פון פּאַריז קיין וואַרשאַ און אין דער זעלבער צייט איז מיניסטער זאַלעסקי אָפּגעפאָהרען קיין פּאַריז.

אויפ׳ן וואָקזאַל זענען אָנוועזענד געוועזן פאָר־שטעהער פון דער רעגירונג, פאָרשטעהער פון די פרעמדע מלוכות, בעאַמטע פון אויסערן־מיניסטע־ריום און פּרעסע־פאָרשטעהער.

ווי נאָר פּרעמיער באַרטעל איז ארויס פון וואַגאָן איז ער באַלד צוגעגאַנגען צו מיניסטער זאַלעסקי און מיט איהם גערעדט ביז דער צוג איז אוועקגעגאַנגען.

היינט אין דער פריה האָט פּרעמיער באַרטעל אָנגעהויבען זיין טעטיגקייט און ארום 3 א זייגער האָט ער אויפגענומען דעם פינאַנץ־מיניסטער טשעכאָוויטש, וועלכער האָט פערטרעטען דעם פּרעמיער.

—:o:—

נאָך 15 מינוט איבערגעריסען

דעם פליה קיין אַמעריקאַ איבערן אָקעאַן

פּאַריז, 25. (אטע). היינט 6 אינדערפריה האָט פון פליה־פּלאַץ לע־בורזשע דער אעראָפּלאַן „פראַנקרייך״ אָנגעהויבען א פליה קיין אַמעריקאַ איבער׳ן אָקעאַן נאָכ׳ן 15 מינוט איז דער אעראָפּ־לאַן צוליב די שטאַרקע ווינדען צוריקגעקומען און זיך אראָבגעלאָזט אויפ׳ן פליה־פּלאַץ.

געראַטעוועט אַ פּאַריזער יודיש מיידעל פון אַרגענטינער פרויען-הענדלער.

אַ נייער אופן פון פערפיהרען.—אַ דרייסטע יודישע קעכין ראַטעוועט אַ יודיש מיידעל.—דער רייכער „חתן“ פערשוואונדען

עס איז אַ בעקאַנטע זאַך, אַז זומער־צייט בע־וועזען זיך אין דער פּאַריזער יודישער געגענד אַ גרויסע חברה אַרגענטינער פרויען־הענדלער.

זיי זוכען אין פּאַריז אַריינצודרינגען אין יודי־שע פאַמיליעס, אַנקניפּען בעציהונגען מיט יודישע מיידלעך און נאָך אַ געוויסער צייט „טון זיי אַ שידוך“. דער סוף פון דער „גליקליכער“ כלה איז כמעט אַלע מאָל דער זעלבער: בוענאָס איירעס, אַ צובראָכען לעבען און אַן׳איבּיגער זינקען אינ׳ם תהום פון פערברעכען און זינד.

די טעג איז אָבער אויף אַ גליקליכען אופן, אַ דאַנק דער דרייסטקייט פון אַ יודישער קעכין אַרויסגעראַטעוועט געוואָרען פון די „אַרגענטינער הענר“ אַ מיידעל פון אַן אַנשטענדיגער יודישער פאַמיליע. דערביי איז אויך ענטדעקט געוואָרען נאָך אַ נייער אופן פון „אַרבּייט“ פון דער באַנדע.

מיט אַ געוויסער צייט צוריק איז אין איינעם פון די פּאַריזער זאַלען, פאָרגעקומען אַ יודישע חתונה.

אַ טאָג פאַר דער חופּה האָט דער חתן בעקו־מען אַ טעלעגראַמע פון לאָנדאָן. אין דער טעלעגראַ־מע האָט מען איהם מודיע געווען, אַז זיינער אַ ווייטער פריינד פון דרום־אַפריקא קומט קיין פּאַריז, און ער וועט זיין גליקליך בייצוואוינען די חתונה.

דעם חתנ׳ס פאַמיליע האָט אומזיסט געפּרובט זיך דערמאָהנען, אַז זי זאָל האָבען אין דרום־אַפ־ריקאַ אַ פריינד. עס איז זיי גאָרנישט איינגעפאַ־לען, אַז זיי האָבען צו טון מיט אַ גוט־אָרגאַניזיר־טער באַנדע פרויען־הענדלער, און זיי האָבען גלייך צוריקגעטעלעגראַפירט קיין לאָנדאָן דעם אַדרעס און די צייט פון דער חתונה.

און טאַקי אַרום 10 אַזייגער איז אין חתונה־זאַל אָנגעקומען אַ יונגער זעהר עלעגאַנטער הער, און זיך פאָרגעשטעלט, אַז ער איז דער פריינד פון דרום־אַפריקאַ. ער האָט וואַרים זיך צוקושט מיט׳ן חתן און אָנגעהויבען שנעל ערקלערען ווי אַזוי ער איז זיינער אַ קרוב. אָבער די מחותּנים האָבען נישט געוואָלט לאַנג איהם אויספרעגען. זיי האָבען איהם אויפגענומען זעהר שעהן, פאָרגע־שטעלט פאַר אַלע געסט און מען האָט זיך היבּש מיט איהם דערפרעהט. בפרט, אַז דער יונגערמאַן האָט אויסגעזעהן זעהר איידעל און רייך און האָט געטראָגען פיל טייערע בריליאַנטען אויף די פינ־גער. ער האָט געבּרענגט אַ טייערען פּרעזענט דעם יונגען פּאָר־פּאָלק.

דער יונגערמאַן האָט באַלד איינגעלאַדען אַ מיידעל צום טאַנצען. ער האָט זיך מיט איהר פּור־נאַנדערגערעדט, אַריינגעוואָרפען איהר פיל לי־בע ווערטער און אַנגענעהמע קאָמפּלימענטען. ער האָט פערבראַכט מיט איהר דעם גאַנצען אָווענד און צום סוף געבעטען ביי איהר אַ ראַנדעוואו וועלכען זי האָט איהם נישט אָבגעזאָגט.

עטליכע וואָכען האָבען זיי זיך אָפט בעגעגענט. דעם דרום־אַפריקאַנער יונגערמאַן האָט אויסגעזע־בען פיל געלד אויף זיין פּאַריזער בעקאַנטע, ביז ענדליך, ער האָט זיך איהר ערקלערט אין ליבע און געבעטען איהר האַנד. אָהן שום בעדינגונגען און אָהן נדן, ער האָט בלויז געוואָלט, אַז דאָס מיידעל זאָל פאָהרען מיט איהם קיין דרום אַפרי־קאַ וואו זי וועט פיהרען אַ רייך לעבען.

דער מיידעלס עלטערן האָבען איינגעשטימט מען האָט געפּראַוועט אַ שטילע תּנאים און דעם בחור וואָלט אַלץ גוט געגאַנגען, ווען נישט אַ קליי־נער צופאַל.

פון דער געשיכטע האָט זיך צופעליג דער־וואוסט אַ יודישע קעכין. זי האָט דעמאַסקירט דעם בחור און געראַטעוועט דאָס יודישע מיידעל פון אַ שרעקליכען אומגליק.

דער בחור האָט אין אַ רעסטאָראַן, וואו ער האָט אָפט געגעסען זיך אונטערגעהאַלטען מיט זיי־נעם אַ פריינד. אין געשפּרעך איז ער נישט גע־ווען גענוג פאָרזיכטיג. און דער קעכין איז גע־לונגען צו דערהערען, אַז מען וועט גלייך אָפּפיה־רען אַ יודיש מיידעל קיין אַרגענטינאַ.

די קעכין האָט גענומען נאָכפאָרשען דעם בחור, און אין אַ געוויסען טאָג האָט זי איהם דערזעהן אין דער געזעלשאַפט פון אַ שעהן יודיש מיי־דעל, זי האָט פערשטאַנען, אַז דאָ איז די „כלה“ און אַז זי איז זיי נאָכגעגאַנגען און דערוואוסט זיך דעם מיידעלס אַדרעס. זי איז אַרויף צו די עלטערן און זיי איבערגעגעבען דעם שמועס. די עלטערן האָבען נישט געוואָלט גלויבען. זיי האָבען אָבער אָנגעהויבען נאָכשפּירען דעם „איידעם“ און אין איינינע טעג אַרום האָבען זיי איהם דערזעהן אין דער געזעלשאַפט פון פערדעכטיגע פּערזאָנען.

דער פאָטער האָט גלייך געמאָלדען דעם פּאָלי־צייקאָמיסאַר, וועלכער האָט אָנגעהויבען אַן׳אויס־פאָרשונג. אָבער זעהט אויס, אַז עמיץ האָט וועגען דעם מודיע געווען דעם „חתן־בחור“, ווייל ער איז גלייך פערשוואונדען. די פּאָליצייז האָט אויפ־געקליבען זיכערע בעווייזען געגען איהם. ער איז געווען אַ מיטגליד פון אַן׳אָרגאַניזירטער באַנדע פרויען־הענדלער, און בלויז אַ דאַנק דער דרייס־טער קעכין איז אַ יודישע טאָכטער געראַטעוועט געוואָרען.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רע־דאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט“ ענטפערטען אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

8000 יעקב לענטשיצקי.

מ ר זענען נישט בערופען צו ענטשיידען, צי אַזאַ דעמאָנטירטער בנין דאַרף בעטראַכט ווערען פאַר אַ נייעם אָדער נישט. ווי ס׳זאָל אָבער נישט זיין קאָנט איהר שליסען אַ קאָנטראַקט, ווייל איינס פון די ביידע, וועט פעסטגעשטעלט ווערען, אַז די וואוינונג געפינט זיך אין אַ נייעם בנין – איז דאָך גילטיג דער געשלאָסענער קאָנטראַקט. וועט מען אָבער אָנערקענען, אַז דער געגעבענער בנין איז אַן אַלטער איז דאָך ממילא דערויף חל דער דעק־רעט וועגען לאָקאַטאָרען שוץ.

———:0:———

8001 אַ פּרענומעראַנט

8002 מרדכי פּריי.

.8003 אַ געטרייער לעזער פון גאָשצינע דוואָר

.8004 י. ב. 49.

.8005 אַ טאָרג־שטייער פון לעאָנאַרדס מאַרק וועגען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פער־שטענדיגען פּערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3—4 מיטפערננענדינ די צייטונג.

8006 חיים ק.

קיינער האָט נישט קיין רעכט צו פערשליסען אייער וואוינונג און אייך נישט אַריינצולאָזען. ווענדעט אייך אין פּאָליציי־קאָמיסאַריאַט וועט מען תיכף פעראָרדנען דעם שלאָס צו עפענען.

מיר געהען נישט אַריין אין עצם ענ׳ין, צי די טענות פון אייער שווער זענען גערעכטע אָדער נישט, אַז סכסוך קען נאָר ערלעדיגט ווערען דורכ׳ן געריכט.

.8007 אַ 1906־ער.

ס׳געהט נישט אין דעם, צי אייערע עלטערע שוועסטער פּרובירט און האַלט אויס די פאַמיליע אָדער נישט, נאָר ס׳געהט הויפּטזעכליך אין דעם, צי זי איז פּעהיג אויסצוהאַלטען, צי איהר געזונט־צושטאַנד ערלויבט איהר צו אַרבּייטען. אַ געוויסע שטערונג איז אויך, וואָס דעם האַנדעל פיהרט די מוטער. ווי ס׳זאָל אָבער נישט זיין מאַכט אַנ׳אָ פּיעקינסטווא.

די בקשה קאָנט איהר דערלאַנגען אין משך פון 2 וואָכען נאָכדעם, ווי מ׳האָט אייך צוגענומען.

8008 ש. ב. פון וואָסקאָדניע.

מען האָט אייך נישט ריכטיג אינפאָרמירט ביז׳ן אין דעם פאַל, ווען מען אַרבּייט אַליין דאַרף מען קיין פּאַטענט נישט אויסקויפען.

קוים בעשעפטיגט מען אָבער אַ געהילף, מוז מען שוין יאָ האָבען אַ פּאַטענט. וואָס שייך אומ־זאַץ־שטייער, זענען האַנדוועקער פון בעשטימטע פאַכ׳ן, וועלכע בעשעפטיגען נישט מעהר ווי 1 געזעלען אָדער 2 לערניונגליך בעפרייט.

קופּאָן.

יורידישע אָפּטיילונג

פון „נייעם פאָלקסבלאַט“.

באַם דערלאַנגען אַן׳אָנפראַגע אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלייגט ווערען דער קופּאָן מיט דער דאַטע פון טאָג, ווען די אָנפראַגע ווערט אָפּגעשיקט. אויף אָנפראַגען אָהן קופּאָן, וועט מען [illegible] ניט געבען קיין ענטפער.

גילטיג דעם 26־טען אויגוסט 1928

אונטערגאַנג פון די בעריהמטע גיישאַ-מיידלעך אין יאַפּאַן.

די ציוויליזאַציע וואָס דרינגט אַלץ מעהר אַריין אין יאַפּאַן, פערניכ־טעט ביסלעכווייז די אַלטע אינסטיטוציע פון די גיישאַס.—די מייד־לעך ווילען בעסער געהן אַרבּייטן.—ווי פרעהליך צו מאַכען מענער.—יאַפּאַנישע מיידלעך וואַרפען אַוועק די אַלטע יאַפּאַנישע קליידער.

דאָס וואָס עס קומט איצט פאָר אין יאַפּאַן איז מעהר וואונדער ווי די גרעסטע אויסערגעוועהנ־ליכסטע נאַטור־ערשיינונגען, אַ זאַך, וואָס מען האָט זיך אַפילו אין דער רייכסטער פאַנטאַזיע נישט גע־קאָנט פאָרשטעלען, אַז עס זאָל געשעהן, איז גע־וואָרען אַ פאַקט, וואָס עס קומט דאָרט איצט פאָר טאָג־טעגליך אין לעבען. די אַלטע אינסטיטוציע פון די בעריהמטע פרעהליכע גיישאַ־מיידלעך האַלט אין פערשווינדען און אַ טרויער האָט איינגעהילט גאַנץ יאַפּאַן. נאַטירליך, טרויערט איצט מעהר דערויף די מענער־וועלט, אָבער אויך די פרויען בעדויערן שטאַרק דעם פאַקט.

מען דאַרף וויסען, וואָס אַזוינס די גיישאַ־מיידלעך זענען אין יאַפּאַן און וואָס און וואָס זיי בעדייטען, אום צו פערשטעהען וואָס דאָ קומט פאָר.

די גיישאַ־מיידלעך זענען מיידלעך, וואָס ווערען פון זעקסטען יאָהר אָן פון זייער לעבען ספּעציעל ערצויגען און געלערנט אויף צו קאָנען אונטערהאַל־טען און פערווייליגען. זיי ווערען געלערנט צו קענען טאַנצען, זינגען, שפּילען אויף דער ספּעציעלער יאַ־פּאַנישער גיטאַרע, און בכלל צו וויסען ווי אַזוי צו קאָנען אונטערהאַלטען און פערווייליגען. געוועהנ־ליך ווערט אַזאַ מיידעל געלערנט 6—7 יאָהר און אַמאָל מעהר אויך. ווען זי איז שוין פאַרטיג אין קען גוט די מלאכה, דאַרף זי אָפּהאַלטען אַנ׳עפענטלי־כען עקזאַמען אין פרעהליך מאַכען אַ געזעלשאַפט פון מענער.

נאָכדעם עפענט זי זיך אויף אַ גיישאַ־הויז אָדער הייזעל. מעהרסטענטייל טוען עס צוויי־דריי צוזאַמען. אַזאַ הייזעל איז זעהר געמיטליך אויפגעפּוצט מיט שעהנע קונסטפולע בילדער און מיט טעפּיכער אויף דער ערד, און דאָרט קומען אַריין מענער, ספּעציעל פאַר פערווייליגען און אונטער־האַלטונג.

פאַר די מענער, וואָס קומען אַריין, סערווירען די גיישאַס טיי, און דאַן אונטערהאַלטען זיי די מענער דורך דעם, וואָס איינע זינגט עפּעס, אַ צווייטע שפּילט אויף דער גיטאַרע און אַ דריטע טאַנצט פאַר זיי. די שטימונג ווערט אַ הייטערע און די מענער דער־נעהנטערן זיך צו די מיידלעך און פלירטען מיט זיי, און אָפט געהט עס אַזעק זעהר ווייט... אָבער דער יאַפּאַנעזער בעטראַכט נישט דערפאַר די גיישאַ־מיידעל פאַר אַ געפאַלענער פרוי, פערקעהרט, מען האָט די גיישאַס שטאַרק ליב. אין גאַנץ יאַפּאַן האָט מען זיי ליב, מענער ווי פרויען. מען לאַדט זי איין צו די גרעסטע שמחות און פערווייליגען. זיי נעמען אַנטייל אפילו אין די גרעסטע רעליגיעזע צערעמאָניעס און טאַנצען אויס די הייליגע „געטליכע טענץ“. און אפילו אין דער מיקאַדאָ־פייערונג, אין מאַרש איבער די גאַסען, בעת דע סגעבורטס־טאָג פון מיקאַדאָ, נעמען זיי אַנטייל. אָהן זיי קאָן מען זיך גאָרנישט פאָרשטעלען אַ פערווייליגונג און אַ שמחה׳לע אין יאַפּאַן.

מענער שפּאָרען אָפּ די לעצטע גראָשענס צו קאָנען געהן צו אַ גיישאַ, וואָס עס מיינט אין יאַפּאַן, ווי צו געהן אין אַ שענק פאַר אַ גלאָז פּיער אין דייטשלאַנד, אָדער פאַר אַ גלאָז וויין אין פּאַריז. פרויען וויסען, אַז זייערע מענער געהען צו גיישאַס און פערברענגען אַמאָל דאָרט אַ גאַנצע נאַכט, אָבער זיי זענען נישט אייפערזיכטיג אויף די גיישאַס און לעצטע יאָהרען זענען יאָ פאָרגעקומען עטליכע אַזעלכע סקאַנדאַלען, אָבער נאָר פון אייראָפּעאישע און אַמעריקאַנישע פרויען, וואָס האָבען חתונה גע־האַט פאַר יאַפּאַנעזער. די יאַפּאַנעזערין אָבער האָט נישט קיין בייז האַרץ אויף די גיישאַס, כאָטש זי איז אפשר נישט אַזוי שטאַרק צופרידען פאַרוואָס דער מאַן געהט זוכען פערווייליגונג אַנדערשוואו. אין יאַ־פּאַן איז עס שוין אַזוי איינגעטיילט, די פרוי האָט צו טון געוויסע פליכטען, אָבער נישט צו פערווייליגען דעם מאַן. דער מאַן, ווען ער וויל פערווייליגונג, געהט ער צו דער גיישאַ, וועלכע איז ספּעציעל געלערנט צו קענען אונטערהאַלטען.

די גיישאַ־מיידלעך קומען מערסטענס פון אָ־רימען קלאַס, אָבער עס איז צווישען זיי אויך דאָ אַ גרויסער טייל פון מיטעל־קלאַס, און אפילו פון די נאָר רייכע און אָנגעזעהענסטע פאַמיליעס געהען אויך מיידלעך אַוועק צו ווערען גיישאַס, און ווי ווערען דערפון נישט פערהאַסט אין דער געזעל־שאַפט. אַנדערע בעריהמען זיך נאָך אויך דערמיט, אַז די אָדער די גיישאַ איז פון זייער פאַמיליע.

אַ גיישאַ־מיידעל איז געוועהנליך אָפּ אין אַזאַ הויז פון 6 ביז 10 יאָהר, שפּעטער האָבען זיי חתונה. זיי טוען גוטע שידוכים. די בעסטע מענער פון לאַנד ווילען בעסער חתונה האָבען מיט אַ גיישאַ, ווי מיט אַנ׳אַנדער מיידעל, וויסענדיג, אַז חתונה האָבענדיג מיט אַ גיישאַ, ברענגען זיי אַריין פרייד אין זייער הויז.

עס טרעפט אָבער אויך, אַז איינער פון די געסט, וואָס קומט אַריין, פערליבּט זיך אין אַ גיישאַ. אויך די גיישאַ פערליבּט זיך אויך אין דעם מאַן, פערלאָזט זי דאָס הויז און האָט חתונה מיט איהם. אַזעלכע ליבעס זענען אַנ׳אָפטע ערשיינונג אויך אפילו מיט רייכע לייט. פערהאַן גאָר פיל רייכע לייט, וואָס נאָכדעם ווי זיי האָבען געמאַכט אַ סך געלד, ווילען זיי חתונה האָבען. זיי הויבען דאַן אָן צו בעזוכען גיישאַ־הייזער און קלייבען זיך אויס איינע פון זיי.

די גיישאַ־מיידעל פערדינט אויך שעהן געלד. זי מאַכט דורכשניטליך ביז 200 יען אַ חודש, וואָס עס מיינט אַ סומע פון 150 דאָלאַר. זי פערדינט, אַלזאָ, ביז אַ 37 דאָלאַר אַ וואָך. דאָס איז אַ גרויסע סומע אין יאַפּאַן, ווייל דער געוועהנליכער אַרבּייטער פערדינט דאָרט פון 10 ביז 15 דאָלאַר אַ וואָך. אַ חוץ דעם פערדינט אַ גיישאַ־מייידעל אין חודש יאַנואַר, ווען עס איז ביי זיי נייעס־יאָהר, ביז 1.000 יען (אַנ׳ערך פון 500 דאָלאַר). די גיישאַ־מיידלעך קריגען אָפט געלד־מתּנות פון רייכע מענער.

קיין וואונדער נישט, וואָס מען בעטראַכט די גיישאַ־מיידלעך פאַר גוטע פערדינער אין יאַפּאַן, און די רעגירונג בעשטייערט זיי דערייבער מיט הונדערט יען אַ יאָהר. מיט דעם אַלעם און אפילו מיט די הוצאות, וואָס זי האָט אויף קליידער, בלייבּט איהר אַלץ אַ סך געלד. דעריבער האָט מען אין די יאָהרען ביז 1920 געזעהן אַ טענדענץ פון פערגרעסערונג און פערמעהרונג פון גיישאַ־מיידלעך, אַזוי, אַז אין טאָקיאָ האָט מען אין יאָהר 1920 אָפּגעצעהלט דאָרט דריי טויזענד גיישאַ־מיידלעך, פון וועלכע 60 פּראָצענט האָבען מיט זייערע פערדינסטען אויסגע־האַלטען זייערע עלטערן, וואָס עס ווערט געהאַלטען פאַר אַ גרויסער זאַך אין יאַפּאַן.

די גיישאַ־מיידעל איז שוין אַנ׳אַלטע אינסטיטוצ־יע, און די יאַפּאַנישע היסטאָריקער ווייזען אָן, אַז זי האָט זיך אָנגעהויבען ווען אַ קייזער, וואָס האָט געוואָלט האָבען די פערווייליגונגען פון די מיידלעך, האָט זיי אָנערקענט און געגעבען זיי די רעכט און פּריווילעגיעס, וואָס זיי האָבען, און אַזוי איז עס גע־בליבען ביז׳ן היינטיגען טאָג. די גיישאַ רופט זיך אין די יאַפּאַנישע ביכער „די פרייד פון יאַפּאַן“.

עס ווערט איבערגעגעבען, אַז ווען דער סיסטער יעדאָ־אומגעקומענער לאָרד קיטשנער פון ענגלאַנד איז פאַר דער וועלט־מלחמה געווען אין יאַפּאַן און מען האָט פאַר איהם דאָרט איינגעאָרדנעט אַ גרוי־סען באַנקעט, האָט מע אויך גערופען גיישאַ־מיידלעך צו אונטערהאַלטען איהם. דער לאָרד האָט זיך אָבער אָפּגעזאָגט פון די גיישאַ־מיידלעך און נישט געוואָלט, אַז זיי זאָלען איהם פערווייליגען. די יאַפּאַנעזער האָבען עס געהאַלטען פאַר אַ גרויסער בעליידיגונג און פיל זענען אַוועק פון באַנקעט. אויף מאָרגען האָט די פּרעסע געשריבען איבער דעם אינצידענט, וואו דער פאַקט איז בעצייכענט געוואָרען אַלס נאַציאָנאַלע בעליידיגונג.

אָט אַזוי טייער איז די גיישאַ אין יאַפּאַן.

ראַכט זיך, אַלזאָ, אַז אַ גיישאַ, וועלכע האָט אי כבוד, אי געלד, אי גוטע אויסזיכטען צו קאָנען הייראַטען מיט אַ רייכען מאַן דאַרף זיין צופרידען מיט איהר לעבען.

קומען אָבער אָן פון יאַפּאַן נאַכריכטען, וואָס דערציילען פּונקט קאַפּויער. די גיישאַ־מיידלעך הוי־בען אָן צו פערשווינדען. זיי שליסען זייערע הייזלעך, פערוואַרפען זייערע ספּעציעלע קליידונג, דע סאַלטען יאַפּאַנישען טראַכט פון אַ הויכער פריזור מיט אַ לאַנגער קימאָנע מיט אַ גאַרטעל אַרום די לענדען; זיי שערען זיך אָפּ די האָר און געהען בעסער אַר־בייטען שווער און פערדינען נאָר פון 10 ביז 12 דאָלאַר אַ וואָך.

דער ערשטער פאַל איז פאָרגעקומען אין י. 1921 ווען דריי גיישאַ־מיידלעך האָבען פּלוצלינג פערמאַכט זייער הייזעל און זיך אָפּגעשוירען די האָר און אָנגע־טון אייראָפּעאישע קליידונג. די פּרעסע האָט דעמאָלט שטאַרק געטומעלט איבער דעם פאַקט, אָבער אַזוי ווי ער איז געווען אַנ׳איינצעלנער, האָט מען עס אויסגעטייטשט, אַז אַמעריקאַנער האָבען דאָס געהאַט אַזאַ ווירקונג אויף דריי מיידלעך און מען דאַרף עס נישט בעטראַכטען פאַר אַ סימפּטאָם פון אונטערגאַנג פון די גיישאַס.

זייט דאַן האָבען זיך אָבער די פאַקטען גענומען וואָס אַמאָל מעהר פערמעהרען. די גיישאַ־מיידלעך האָבען אָנגעהויבען כסדר צו טראַכטען פון אַנ׳אַנדער לעבען. אין יאָהר 1922 האָבען 10 מיידלעך זייער פערמאַכט זייערע הייזער, אין יאָהר 1923 האָט זיך שוין די צאָהל פערגרעסערט אויף 30. אין יאָהר 1924 האָבען 50 מיידלעך פער־לאָסען זייערע הייזלעך. אין יאָהר 1925 האָט מען שוין געהאַט צו רעגיסטרירען 108 אַזעלכע פאַלען. אין יאָהר 1926 איז שוין געווען 225 אַזעלכע פאַלען. די גרעסטע צאָהל איז אָבער געווען אין יאָהר 1927, ווען איבער 400 גיישאַ־מיידלעך זענען אַוועק אַר־בייטען, אין אָנהויב 1928. אין די ערשטע דריי חדשים, איז שוין פאָרגעקומען איבער 200 אַזעלכע פאַלען.

די גאַנצע יאַפּאַנישע פּרעסע רעדט וועגען די פאַלען מיט אַ שטאַרקען בעדויערען אין וועהטאָג. עס איז פּשוט אַ נאַציאָנאַלער אומגליק אין יאַפּאַן. דאָס יאַפּאַנישע פאָלק זעהט איצט צו, ווי אַנ׳אַלטע אינסטיטוציע, וואָס טראָגט שוין אויף זיך דעם שטעמ־פּעל פון אַלטקייט און טראַדיציע מיט עלף הונדערט יאָהר געהט אונטער.

———:0:———

שרעקליכע באהן-קאטאסטראפע אין ניו-יארק

25 דערהרג'עטע, איבער 200 פערוואונדעטע.

ניו-יארק, 25 (א.וו.) אויף דער אונטער-ערד באהן, אין אויף דער סטאציע טיימס סקווער פארגעקומען א שרעקליכע קאטאסטראפע צוליב דעם שלעכטען אנשטעל פון וועקזעל. ווען דער צוג איז געגאנגען מיט דער גאנצער שנעליגקייט, איז א מיטעלסטער וואגאן אראפ פון די שינעס און זיך מיט דער גאנצער קראפט אנגעקלאפט אן וואנד פון טונעל. דער וואגאן איז צושמעטערט געווארען און 25 פערזאן זענען פשוט צוריבען געווארען. דער ציג איז דאן שטעהן געבליבען און מיט דעם וואלט זיך שוין אפשר געענדיגט ווען נישט די שרעקליכע פאניק, וואס איז אין דער פינטערניש פון טונעל ענטשטאנען צווישען די איבריגע פאסאזשירען. אלס רעזולטאט פון דער פאניק זענען וויטער 105 פערזאן שווער-פער-וואונדעט געווארען און 150 לייכט.

אויפ'ן ארט פון דער קאטאסטראפע זענען באלד אנגעקומען אלע רעטונגס אפטיילונגען. די פערוואונדעטע זענען אפגעפיהרט געווארען אין 7 שפיטאלען. א סך האבען פון שרעק בעקומען קאנוואולסיעס. לויט דער ערקלערונג פון דאקטוירים איז דער צושטאנד פון די קראנקע זעהר א שלעכטער.

א באהן-קאטאסטראפע מיט'ן קוריער צוג ווארשא — גדיניע.

גרודזאנדז, 25 (ס.ע.) פרייטאג האלב 3 ביינאכט איז מיט'ן קוריער-צוג גדיניע — ווארשא פארגעקומען א באהן-קאטאסטראפע. ווען דער צוג האט זיך געפונען אויף דער סטאציע קאנאיאדי, צווישען גרודזשאנד און אלאווא האט ער זיך צוזאמענגעשטויסען מיט א פאסאזשיר-צוג. די דריי לעצטע וואגאנען פון קוריער זענען אראב פון די שינעס. עס זענען לייכט פערוואונדעט געווארען 15 פערזאן.

מיט'ן זעלבען צוג איז אויך געפאהרען מיניסטער קוויאטקאווסקי, וואס איז צוריקגעפאהרען פון א אינספעקציע פון גדיניער פארט.

פונ'ם קאנגרעס פון דער אינטערנאציאנאלער פארלאמענטען-אוניע.

די מיטלען צו הילען דעם פארלאמענטאריזם. — די טרוסטען זענען די גרעסטע געפאהר פאר'ן פארלאמענטאריזם.

בערלין, 25. (ספ.) אויף דער נאכמיטאג זיצונג פון קאנגרעס פון דער פארלאמענטען אוניע האט דער געוועזענער דייטשער פרעמיער ווירט געהאלטען א לענגערען רעפעראט וועגען פארלאמענטאריזם, פעסטשטעלענדיג, אז אין א סך מלוכות הערשט אין די פארלאמענטארישע בעציהונגען א קריזיס. אלס הילפס מיטעל געגען דעם קריזיס האט ער ארויסגערוקט פאלגענדע פונקטען: 1) די נויטווענדיגקייט פון א פעסטער מעהרהייט אין די פארלאמענטען, 2) די אומאבהענגיגקייט פון די פארלאמענטען פון דיווירטשאפטליכע פאקטארען, 3) דאס אפהיטען דעם פאליטישען כאראקטער פון פארלאמענט, 4) ערציהען די געזעלשאפט צו צוזאמענארבייט מיט די פארטייען, 5) די רעצענטראליזאציע פון די ארבייטען פון פארלאמענט.

בערלין, 25. (ספ.) אויף דער היינטיגער זיצונג פון קאנגרעס פון דער פארלאמענטען אוניע האט דער פראנצויזישער רעלעגאט בערטו אנגעוויזען אויף דער גרויסער געפאהר, וואס דראהט דעם פארלאמענטאריזם מצד די ארגאניזאציעס פון די ארבייטס-געבער, וואס זענען פערבינדען אין די אזוי גערופענע טרוסטען. די טרוסטען האבען א קאלאסאלען איינפלוס אויף די פארלאמענטארישע גרופירונגען. די ראזיגע ארגאניזאציעס זענען עהנליך און דערמאהנען די מיטעלאלטערליכע פעאודאלע ארגאניזאציעס.

דער פוילישער רעלעגאט טהוגוט האט זיך ארויסגעזאגט פאר דער פערקלענערונג פון דער צאהל פארטייען אין פארלאמענט, ווי אויך אז די פארטייען, וואס דערפיהרען צום פאלען פון א רעגירונג און קאנען אליין נישט שאפען קיין קאבינעט, זאלען טראגען די גרעסטע מאראלישע פעראנטווארטליכקייט פאר'ן ארויסרופען דעם קריזיס.

———:O:———

שא-פער ארויסטריט פון אירלאנד, אינדיען און עגיפטען געגען ענגלאנד

אויף דער קאנפערענץ פון דער פארלאמענטען-אוניע.

בערלין, 23. (ספ. טעל.) אויף דעם קאנגרעס פון דער צווישען פארלאמענטארישער אוניע איז אויך אנוועזענד געווען דער פיהרער פון די אירלענדישע נאציאנאליסטען דע-וואלערי. ער האט געגעבען א סענסאציאנעלען אינטערוויו דעם פארשטעהער פון „טעלעגראף אוניאן".

דער אפמאך, וואס בינדעט אירלאנד מיט ענגלאנד און וואס סאיז געשלאסען געווארען אין 1921 י. איז אירלאנד אנגעווארפען געווארען מיט גוואלד דורך דער ענגלישער רעגירונג, אונטער דער פיהרונג פון לאיד דושארדזש.

ווען סוואלט געלונגען אדורכצופיהרען א פלעביסציט אין אירלאנד, וואלטען אלע רעזולטאטען, אז די דערדריקענדע מעהרהייט וואלט זיך ארויסגעזאגט פאר א פולער אומאפהענגיגקייט פון אירלאנד; און אז אירלאנד זאל זיך אפרייסען פון גרויס-בריטאניען.

די מיינונג וואס איז פערשפרייט אין אויסלאנד, אז אירלאנד זאל האבען דערגרייכט, א דאנק דעם אפמאך פון יאהר 1921 איהר אומאפהענגיגקייט איז נישט ריכטיג.

הגם אירלאנד האט איהר דיפלאמאטישען פערטרעטער אין וואשינגטאן, וועלכען ס'האט אפילו אנערקענט ענגלאנד, איז דאך זיין טעטיגקייטס-קרייז זעהר בעשרענקט דורך די פערשידענע פערפליכטונגען בנוגע ענגלאנד.

בערלין, 25. (ספ.) אויף דער פרייטאג'דיגער זיצונג פון קאנגרעס פון דער פארלאמענטען אוניע איז געקומען צו ווייטערדיגע אינצידענטען. דער רעלעגאט פון אינדיען, א מיטגליד פון דער ענגלישער גרופע סאקלאטוואלא איז ארויסגעטרעטען געגען ענגלאנד, און דער רעלעגאט פון עגיפטען, וואסעף-בעי האט אטאקירט די ענגלענדער אנרופענדיג זיי אקופאנטען. בען האט אין נאמען פון דער ענגלישער רעלעגאציע, ביי וועלכער די ראזיגע רעדע האט ארויסגערופען א גרויסע אויפרעגונג שארף פראטעסטירט געגען דעם רעלעגאט פון עגיפטען.

דערנאך איז דער דעפוטאט פון דער דייטשער מינדערהייט אין לעטלאנד שארף ארויסגעטרעטען געגען אלע מלוכות, בעשולדיגענדיג זיי, אין שלעכטע בעהאנדלונג פון זייער מינדערהייטען, ער האט אויך אטאקירט די פעלקער-ליגע.

———

ענגלישער געזאנדטער אינטערוועניר

געגען דער בעליידיגונג פון אגודה'ס פארשטעהער אויפ'ן קראקאווער וואקזאל

לאנדאן, 25. (יט"א טעלעגראפיש). סיר גידמאן, פארשטעהער פון דער אגודה אין ענגלאנד איז זייענדיג אויף דער מלוכה קאנפערענץ אין פוילען אויפ'ן קראקאווער וואקזאל צוזאמען מיט ה' לעווענשטיין בעליידיגט געווארען דורך אנ'אפיציר.

איצט האט ער בעקומען פונ'ם ענגלישען געזאנדטען א בריף, אין וועלכער ער טיילט מיט אז ער האט דעם ענין פארגעשטעלט דער פוילישער רעגירונג, וועלכע פירט אנ'אויספארשונג.

———

די לינקע פועלי-ציון-פארטיי

אויפגעלעזט געווארען אין סאוויעט-רוסלאנד.

(ענדע פון 3-טע זייט)

ווינק, וואו די מאכט פון דער יעווסעקציע איז גרעסער, האט מען אפט נישט צוגעלאזט פועלי-ציון צו רעגירונגס-שטעלעס און געצוואונגען דערמיט די מאראליש-שוואכערע עלעמענטען צו פערלאזען די פארטיי.

בעזונדערס האט די יעווסעקציע מיסברויכט איהר צענזור-רעכט איבער יודישע אויסגאבען. קיין פועלי-ציוניסטישע אויסגאבען אין יודיש זענען פאקטיש נישט צוגעלאזען געווארען. א פארטיי, וועמעס גאנצע עקזיסטענץ-בערעכטיגונג איז געווען אין דער ארבייט צווישען יודישע מאסען, האט געמוזט דעריבער איהר ליטעראטור ארויסגעגעבען דוקא אין רוסיש. אבער אויך דא פלעגט די יעווסעקציע פועלען, אז פועלי-ציוניסטישע אויסגאבען פלעגען אפליגען חדשים'ווייז אין דער צענזור, און ארויסקומען דארטען שטארק געשניטען.

נישט קוקענדיג אויף די אלע שוועריגקייטען, האט די פועלי-ציוניסטישע פארטיי נישט אויפגעהערט צו עקזיסטירען און איהר איינפלוס און צאהל זענען פאר די לעצטע יאהרען כסדר געוואקסען. איהרע רעדנער פלעגען מוטיג ארויסטרעטען ביי קערשידענע געלעגענהייטען, ווארנענדיג די יודישע עפענטליכקייט געגען איבערטרייבונגען פון דער יעווסעקציע, האבען די פועלי-ציון ליעצטענס בעזונדערס אקטיוו אנגעוויזען אויף די געפאהרען, וואס זענען פערבונדען מיט דער איבערטרייבונג פון די אויסזיכטען פון ביראבידזשאן, אלס יודישע טעריטאריע.

מיט א חודש צוריק האט א דעלעגאציע פון פועלי-ציוניסטישען צענטראל-פערבאנד בעזוכט דעם אלפערבאנדישען צ. א. ק. (צענטראלער אויספיהר-קאמיטעט) און האט פערלאנגט א גרעסערע ארבייטס-פרייהייט פאר דער פארטיי. אויב די פארטיי איז לעגאל, האט גע'טענה'ט די דעלעגאציע, דארף מען נישט האלטען איהרע אויסגאבען צו 7—8 חדשים אין דער צענזור און מען טאר נישט מיט געוואלט ארויסטרייבען איהרע פארשטעהער פון יודישע געזעלשאפטליכע אנשטאלטען.

די דעלעגאציע איז אויסגעהערט געווארען אויפמערקזאם, אבער דער גורל פון דער פארטיי איז ווייזט אויס, שוין ענטשידען געווען. אין א פאר טעג ארום זענען אגענטען פון דער „גפאו" געקומען אין דער דירה פון איהר צענטראל-קאמיטעט אין מאסקווע, צוגענומען די פאפירען און ביכער און פער'חתמ'עט די דירה. דאס זעלבע איז אויך געטון געווארען אין פערלאג און דרוקעריי פון דער פארטיי און אין אלע איהרע אנשטאלטען, סיי אין מאסקווע און סיי אין דער פראווינץ. אויפ'ן אנדערען טאג זענען פיהרער פון דער פארטיי גערופען געווארען אין דער „גפאו", וואו מען האט זיי געזאגט, אז די פארטיי איז פערבאטען און יעדע טעטיגקייט פאר איהר וועט איצט בעשטראפט ווערען.

עס שיינט, אז די ראזיגע פאקטען זענען גענוג איבערצייגענד און נויטיגען זיך נישט אין קיין שום ווייטערדיגע פרושים.

א. רעייאוצקי.

נאך קורצע און שווערע ליידען איז נעכטען ביינאכט געשטארבען מיין ליבער מאן אונזער ליבער פאטער גרויס פאטער און אורגרויספאטער אין עלטער פון 64 יאהר

ג. ע. מנחם יעקב הנקרא מענדעל בן אלחנן ז"ל באוואק

די לויה קימט פאר היינט זונטאג, 12 א זייגער מיטאג פון טרויער-הויז זשנאווסקא 2a.

די טיפטרויערנ-דע הינטערבליבענע.

Zamiast szumnych reklam dajemy pierwszorzędny towar.

MYDŁO TOALETOWE

„ODORIS"

nadaję gładkość cerze i usuwa czerwoność i szorstkość skóry.

Prosimy przy kupnie zwrócić uwagę na nazwę „ODORIS" jako znak fabryczny.

די בעוואוסטע לעהר-אנשטאלט — עם — „בית אברהם" גן-ילדים

א. שלאמאוויטש, לאדז, אגראדאווא 10

טיילט מיט, אז דאס איינשרייבען נייע תלמידים אין אלע קלאסען דויערט ווייטער. די למודים הויבען זיך אן זונטאג י"ז אלול) דעם 2 טען ווזשעשען).

אין גן-ילדים ווערען אנגענומען קינדער פון 5 יאהר אלט און.

די ליטונג.

טלתים-פאבריק

אויספערטיגונג פון וואלענע, הלב-וואלענע, זיידענע טלתים פון מערקישע, ווי אויך טלתים-קטנים הורס און דעמאל בית אויספערטיגונג, אויך גארטלען, שפאניער און ציצית צו בעקומען בילינקער ווי איבעראל

ביי א. ח. ציטרינאווסקי קאמיענא 1.

אין צווייטען מויער פערזער. קומט און איבערצייגט איך! 898 בעמערקונג: ס'יקרען אויך אנגעגעבען עלטע טלתים צו וואשען

לעזט אויפמערקזאם!

מיינע לאזונגען: גוטע סחורה און צוגענגליכע פרייזען! דער איבעראל בעוואוסטער

Z. BOCIAN, Piotrk. 41 (w podwórzu) מעבעל-לאגער

עמפפעהלט א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע מעבעל פון איינצעל-שטיקער ביז גאנצע איינריכטונגען אויף זעהר גינסטיגע בעדינגונגען. בעמערקונג: געלעגענהייטליך צו פערקויפען א מאהאגאניאווע סאלאן געדעקט מיט זייד.

א שפולער

צו האנד-זאקען קען בעקומען ארבייט

קילינסקי 23 פראנט 1 שט.

א טעלעפאן

וויל איך איבערנעמען. צו ווענדען זיך אין דער דעקאטיזיר-פאבריק, אגראדאווא 9. 998

א שפולער (רין)

ווערט געזוכט צו באנוועל און וואל

צו ערפאהרען: פילנאצנא 12 פראנט 3. שט. ביי וויטעלזאן

א לערן-מעדעל

צו קראוואטען ווערט פון זאפארט געזוכט. ביי הירשקאוויטש וואלבארסקא 31.

וויכטיג פאר ה"ה פריזיערס!!!

צוליב די קאנקורענץ, ווערען די פרייזען מיט'ן היינטיגען טאג בעדייטענד פערקלענערט:

קעלנישע בלומען-וואסער	3.20 א קילא
ווזשעטאל	1.40 „
ראזיר-זייף „ארא"	6.00 „
ברילאנטין	3.40 „

פראנצויזישער לאקיר 45 גר. א דעקא.

איך בעזיץ א רייכען אויסוואהל פון ראזיר-מעסערס, פלאטין און שטאהל-זאכען צו פאבריקס-פרייזען. מיט אכטונג

י. דרוקער, זאוואדזקא 11.

בעמ.: פאר ענגראסיסטען — געהעריגער רעבאט און גינסטיגע בעדינגונגען.

אין משך פון ראש-חודש אלול

ווערען אויסגעפיהרט וואונש-קארטען מיט פאטאגראפיעס ווי אויך אלערליי אויפנאהמען פון מצבות, דענקמאלען אויפ'ן בית-החיים צו ביליגע פרייזען דורך דעם בעוואוסטען קינסטלערישען

69 פאטא-אטעליר „PARISIEN" 69 בזשעזשינער

רעיעל, שנעל, ביליג. צופאהר מיט ט אמוואי 1.

די לייה-ביבליאטעק

א. נ. פון א. אייזענשלאס,

וועלכע געפינט זיך אויף פאלודניאווא 11. לינקע אפ. איז טעטיג: מאנטאג און מיטוואך פון 6—10 אוועונד און שבת פון 10—1 און פון 4—10 אוועונד. איינשרייבען קען מען זיך יעדען טאג פון 6—10 אוו.

די יונגע פרוי פון קראָקוי זאָגט:

מיין וועש איז שטענדיג בלענדענד ווייס, ווייל זייף קלויב איך אויס זעהר פאָרזיכטיג און שטענדיג אליין.

דער זייף מוז מיין וועש שוינען, זיין שפּאָרעוודיג און ביליג

איך קלויב אויס שטענדיג נאָר

MYDŁO JELEŃ SCHICHT

באַהאַנדלונג פון ... קאַבינעט פון דר. מעד.

ב. שמירגעלד

5—3 ... פון ... נאָכמיטאָג

Dr. J. Lipszyc

Lipowa 36, tel. 74 94

(róg 6-go Sierpnia)

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען נעמט אָן פון 10—9 פאַרמיטאָג און פון 5—3 נאָכמיטאָג. 740

Dr. med.

H. Gutsztadt

אַקושער-גינעקאָלאָג

Zachodnia 62 (Cegieln.23)

telefon 29-52.

צוריקגעקעהרט.

נעמט אָן פון 9 ביז 10 פריה און פון 5 ביז 7 אָוענד.

א טיכטיג

יונגעל

פון 17 אָדער 18 יאָהר ווערט צו אַרבייט זאָפאָרט געזוכט ביי בערנער. וווסכאָדניא 24. 198

קוואַליפיצירטע

האַנד-נייערינס

ווי אויך אַרבייטער צו דאַמען-מאַנאַזין ווערן געזוכט ביי מ. ראָזען, נאָווא-צעגעלניאַנאַ 25.

7-io KL. SZKOŁA POWSZ. № 26
IZAAKA GOLDBERGA (Aleja I-go Maja 16).

די שולע האָט אַ דאַנק איהר פרוכטבאַרע טעטיגקייט אויס׳ן געביט פון יידישען חינוך אין משך פון איהר פיל-יעהריגער עקזיסטענץ, שטענדיג פאַרנומען דעם חשובסטען אָרט אין דער ערשטער רייהע פון די בעדייטענדסטע בעסטע שולען פון אונזער שטאָט.

אָט אַזוי וועלען אויך להבא אָנגעשטרענגט ווערען די מעגליכסטע כוחות פונ׳ם גאַנצען שול-פּערזאָנאַל, כדי צו דערהאַלטען דעם פּרעסטיזש פון דער שולע אויף דער העכסטער מדרגה פון איהר אויפגאַבע.

פאַר אַנפענגער וועט פון נייעם שול-יאָהר אָן דער שכר לימוד בעדייטענד ערמעסיגט ווערען. גאַנץ בעזונדער וועלען ״ליכט המס-פרייזען בערעכנט ווערען פאַר אונבעמיטעלטע, עווענטועל פאַר שילער, וועלכע האָבען ביז איצט געלערנט אין די שטעטישע, פּאָווּשעכנע שולען.

אין קומענדיגען שול יאָהר וועלען די תּלמידים פון 4-טען אָזיאַל אָן לערנען נאָכמיטאָג אויך משניות און גמרא ביי די בעסטע מלמדים פּעדאַגאָגען.

די העברעאישע שפּראַך וועט געלערנט ווערען מיט אַ זעהר לייכטען סיסטעם (עברית בעברית) אָהן שום האָקוס-פּאָקוס פון „hawara sfardit".

שילער-אָנמעלדונגען — יעדען טאָג פון 11 ביז 3 נאָכמיטאָג ביים איינשרייבען זענען נויטיג דעם שילערס מעטריקעס.

8-קל. מעדכעז-גימנאַזיום

מיט 3 פּאַרבערייטונגס-קלאַסען A. B. C.

מיט פולע רעכט פון רעגירונגס-שולען (קאַטעגאָריע A) פון

Marji Hochstein

וואָלטשאַנסקאַ 23, טעל. 14-27.

נייע שילערינס ווערען איינגעשריבען טעגליך פון 10 — 2 און פון 5 — 7 אָוו.

— ביים גימנאַזיום אַ קינדער-היים מיט דעם סיסטעם פון פּראָפ. מאָנטעסאָרי

7-io KLASOWA SZKOŁA PRYW. MĘSKA

(z pr. szk. państw.)

Sz. Szuldenrajna

29 Południowa 29

אין די געוואונשענע שולע פאַר קינדער, וואָס די עלטערן ווילען זיי געבען צוזאַמען מיט וועלטליכע בילדונג, א שטרענג רעליגיעזע ערציהונג און גרינדליכע לעהרע אין תנ״ך, העברעאיש ווי אויך אין תלמוד.

דאָס לעהר-פּערסאָנאַל בעשטעהט פון די בעסטע פּעדאַגאָגישע קרעפטע.

אין פּאָרבערייטונגס קל. ווערען אָנגענומען שילער פון $5^1/_2$ יאָהר אָהן שום קענטניש.

איינשרייבונגען טעגליך אין אַלע קלאַסען פון 9 ביז 2 און פון 4 ביז 6.

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Łodzi podaje do wiadomości osób zainteresowanych że projekty budowlane, składane w Inspekcji Budowlanej do zatwierdzenia,

winny być zaopatrzone w dokładne plany orjentacyjne

w skali 1:10000, oraz plany sytuacyjne w skali 1:500,

zawierające oprócz działki, na której projektuje się budowa również działki sąsiedne, wraz z istniejącemi na nich budynkami, z podaniem ilości kondygnacyj i rodzaju materjału z jakiego budynki te są wykonane.

Projekty, nie odpowiadające tym warunkom, rozpatrywane nie będą. 347

די ביליגסטע איינקויפס-קוועלע!
דאַמען-טאַשען

קופערס און רייזע-וואַליזקעס צו צוגענגליכע פרייזען עמפּפעהלט

ל. הערשפינגער 44 וווסכאָדניא 44

עס ווערען אויך אָנגענומען אַלערליי בעשטעלונגען און רעפּאַראַטורען.

וויכטיג פאַר די איינוואוינער

פון שייבלערס, גייערס-ראיאָן און ווידזעוו.

איך מאַך בעקאַנט, אַז איך האָב ערעפענט אַ **ביטשריפטען-ביוראָ**

אויף דער קילינסקי-גאַס 126, פראָנט-לאַדען

און ערלעדיג פּינקטליך און רעעל אַלערליי געריכטס- און שטייער אַנגעלעגענהייטען, ביטעס, רעקורסען, אַדוואָקאַניעס, אַפּעלאַציעס, איבערזעצונגען, שותפות-אַקטען ווי אויך וועגען דער אַמנעסטיע.

רעכטס קאָנסולענט אַקטונגספאָל **J. BIGELAJZEN**

מחזורים

25 פּראָצ. ביליגער און ווילנער ספרים-סקלאַד

א. מ. גרובשטיין, וווסכאָדניא 54.

אין צו בעקומען אַלע אַרט מחזורים, ווי אויך די וועלט-בערימטע „רב פּנינים" מחזורים און מחזורים מיט אָריגינעלע פּוילישע איבערזעצונג אין פּראַכט באַנד און לייוענד און לעדער. ס׳איז אויך צו בעקומען די טאַשען-מחזורים „עבודת הקודש" אין אַ לוקסוס-אויסגאַבע. אַ גרויסער אויסוואַהל פון ש״ס, טורים, רמב״ם, חומשים, פּסוקים, משניות, מדרשים און סידורים; ספּעצ. כלה-סידורים אין קונסט-באַנד; טליתים, גאַרטלען, קאַפּלען, ציציות, מזוזות, קינדער גמרות. ספּעציעלע מתנות פאַר פּיטרונגען. פאַר חדר-קינדער ספּעציעלער ראַבאַט! געדענקט דעם אדרעס

א. מ. גרובשטיין, וווסכאָדניא 54.

(פראָנט 1-טער שטאָק)

פּראָפעסיאָנעלער פעריין פון לעהרער אין פּאָווּשעכנע שולען אין פּוילישער רעפּובליק, אָפּט. אין לאָדז פּאָלודניאָווא 3 (פראָנט, 3 שטאָק)

טעל. 57-66.

אין צוזאַמענהאַנג מיט׳ן אָנהויב פון ם נייעם שול-יאָהם עמפּפעהלט די פעראוואַלטונג קוואַליפיצירטע לייטערינס (קראָנוניקעס) ווי אויך לעהרערינס.

אינפאָרמאַציעס ערטיילט די קאַנצעלאַריע טעגליך פון 5—6 נאָכמיטאָג.

עלעקטראָטעכנישער ווערקשטעל
Jan Jungowski

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 128,

אינסטאַלאַציעס פון: קראַפט ליכט, אַקומולאַטאָרען, בליץ אָבלייטער, טעלעפאָנען און גלאָקען.

רעפּעראַטור פון: מאָטאָרען, דינאַמאָ-מאַשינען, טראַנספאָרמאַטאָרען, צואַרבייטונג פון נייע טיילען, באַבי, קאָלעקטאָרען און לאַגערס.

בוי פון: בעוועג-אַנלאַסער.

קויף און פערקויף פון: מאָטאָרען, דינאַמאָ-מאַשינען און עלעקטראָטעכנישע מאַשינען.

MIEJSKI KINOMATOGRAF OSWIATOWY

Wodny Rynek (róg Rokocińskiej) tel. 18-26

Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku dnia 20-go do poniedziałku 27-go sierpnia 1928 r. włącznie

III i IV serja zakończenie

NĘDZNICY

(Les Misérables) Wiktora Hugo

w rolach głównych:

Gabriel Gabrio (Jean Valjean),
Sandra Milowanow (Fantinu i Kozetta),
Jan Toulout (Jevert),
Paul Jorge (Biskup Myriel),
G. Saillard (Thénardier).

W poczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonicz.

אויף ראַטעס!!!
אויבער-העמדער
און נאַכט-העמדער

פון פּאַפּעלין, זעפיר און אַנדערע שטאָפען

צו בעקומען אין דער ערשטקלאַסיגער פּראַצאָווניע פון

J. WOROBIEJCZYK

41. KILIŃSKIEGO 41.

LEKARZ DENTYSTA צאָהן-אַרצט

St. GELBERG

זאַכאָדניאַ 15, טעל. 08-31.

צוריקגעקעהרט.

היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציינער און מונד-קראַנקה. צאָהן-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אָן פון 9—7 אָוענד.

אַנאָנסען-פרייזען — פאַר׳ן טעקסט — 15 גר. פרייטאָג און ערב יו״ט — 20 גר. אין דער זייט 7 שפּאַלטען; אין טעקסט — 40 ... 60—; נאָך׳ן טעקסט — 1. ... 4 ... 15— ... 7; ... פּראָצ. טייערער. אויפל. 100 פּראָצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט.

אַבאָנעמענטס-פרייז: אין לאָדז — 5 זל. אַ חודש מיט צושטעלען אַ היים; אויף דער פּראָווינץ — 6 זל. אַ חודש; אין אויסלאַנד מיט 30 פּראָצ. טייערער.

... די אַדמיניסטראַציע איז אָפן צייטאָג און ביי נאַכט.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaczko[...]
Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 24.